مجموعه

مصوبات دوره سوم

قانونگذاری

مجلس شورای ملی

مقدمه

چون مجموعهٔ قوانین ومصوبات مجلس شورای ملی درادوار چهارگانه قانون‌گذاری (دورهٔ اول ـ دورهٔ دوم ـ دورهٔ سوم ـ دوره چهارم) که سابقاً تجدید چاپ ومنتشر شده بود تمام ومراجعات عمومی اقتضای تجدید چاپ آن را مینمود به تجدید چاپ دو دوره اولیه (اول ودوم) قبلا اقدام واینك به تجدید چاپ مصوبات دو دورهٔ دیگر (سوم و چهارم) مبادرت ورزیده وپارهٔ از نکاتی که درسومین چاپ این مجموعه ملحوظ شده است درزیر متذکر میشود :

اولا ـ این مجموعه بردو بند بشرح زیر تقسیم شده است :

بند اول ـ قوانین مصوبات دورهٔ سوم قانون‌گذاری .

بند دوم ـ قوانین ومصوبات دورهٔ چهارم قانون‌گذاری .

ثانیاً ـ مصوبات دورهٔ سوم قانون گذاری بواسطهٔ کوتاهی دوره فقط شامل سه قسمت بوده است :

۱ ـ قسمت اول ـ قوانین (که شامل قانون موقتی مصوب کمیسیون قوانین عدلیه نیز میباشد) .

۲ ـ قسمت دوم ـ خلاصه تصویبات مالی .

۳ ـ قسمت سوم ـ تصمیمات ومطالب متفرقه .

ثالثاً ـ مصوبات دورهٔ چهارم بقسمتهای زیر تقسیم شده است :

۱ ـ قسمت اول ـ قوانین .
۲ـ » دوم ـ امتیازات .
۳ـ » سوم ـ قراردادها .
۴ـ » چهارم ـ کنتراتها .
۵ـ » پنجم ـ تصویبات مالی .
۶ـ » ششم ـ تصمیمات ومطالب‌متفرقه .

تصویبات مالی‌که درچاپهای‌گذشته برای احتراز از ضخامت‌کتاب‌وعدم استفاده عموم از چاپ متن‌آن صرف‌نظر شده و فهرست مانند چاپ شده بود در این چاپ از نظر استفادهٔ‌که ممکن است اشخاص ذی‌نفع بنمایندمتن‌تفصیلی آن چاپ‌گردیده‌است.

چنانچه از تقسیمات بالا مستفاد میشود در این مجموعه اولا قوانینی‌که بعنوان (قوانین‌موقت) بوسیلهٔ‌کمیسیون عدلیهٔ مجلس‌شورای ملی بموجب اختیارخاصی‌تصویب و موقتاً لازم‌الاجرا شده است چاپ‌شده مثل‌چاپ‌قبل مجموعهٔ‌خاصی برای آن درنظر گرفته‌نشده و ثانیاً تصمیمات ومطالب متفرقه که در دو چاپ قبل فهرست مانند منتشر شده بود از نقطه نظر تشخیص خط مشی دولت‌ها ولزوم معرفی اعضاء کابینه‌ها بطور تفصیل چاپ وحتی تاآنجاکه ممکن بوده‌است وزراء ومعاونینی‌که‌درکابینه‌های مختلف به‌مجلس شورای‌ملی معرفی شده‌اند صورت‌آنان منتشر شده است .

رابعاً ـ فهرستی که‌دراین‌مجموعه‌درنظرگرفته‌شده بدوقسمت تقسیم‌گردیده‌است:

الف ـ فهرست تقسیمی ـ بترتیب تقسیمات مصوبات‌ادوارسوم‌وچهارم و نسبت به هردوره بترتیب تقسیمات‌خاص‌آن دوره‌که‌آن نیز بردو قسمت است :

۱ ـ **فهرست‌کلی** ـ که‌درابتدای این مجموعه‌گذارده شده ومحل‌هریك‌ازادوار و قسمتهای مربوطه را بطورکلی مشخص میکند .

۲ ـ **فهرست‌جزئی** ـ که‌برای هرقسمت علیحده‌تنظیم شده و شامل فهرست‌کلیه قوانین مندرجه درآن قسمت میباشد .

مجموعهٔ

مصوبات ادوار سوم و چهارم

قانون گذاری

مجلس شورای ملی

دورهٔ سوم	۱۷ محرم ۱۳۳۳ مطابق ۱۴ قوس ۱۲۹۳	تا	۲۵ ذی‌حجه ۱۳۳۳ مطابق ۱۱ عقرب ۱۲۹۴
دورهٔ چهارم	۱۵ شوال ۱۳۳۹ مطابق ۱ سرطان ۱۳۰۰	تا	۷ ذی‌قعده ۱۳۴۱ مطابق ۳۲ جوزا ۱۳۰۲

چاپخانه مجلس

(فهرست مصوبات)

دوره سوم و چهارم قانون گذاری مجلس شورای ملی

این فهرست درمتن کتاب درابتدای قسمتهای مربوطه قرارداده شده‌است .

ب ـ فهرست تاریخی ـ که در آخر کتاب قرار داده شده وکلیه مصوبات دورهٔ سوم وچهارم قانون‌گذاری بترتیب تاریخ تصویب درآن ذکر گردیده است .

خامساً ـ قسمتی‌که مخصوصاً در این بار درطبع قوانین رعایت شده است ذکر نسخ ـ تغییرو یااصلاحی است که‌شامل‌قسمتی‌ازقوانین‌شده‌ولازم‌بود مطالعه‌کنندگان نیز بدون لزوم مراجعه به‌کلیه مجموعه‌های قوانین ازآن اطلاع‌حاصل نمایند .

درذیل صفحه‌این نوع‌قوانین این قسمت ملحوظ و نسخ ـ تغییرو یا اصلاح آن تذکر داده شده‌است .

اداره‌قوانین‌ومطبوعات‌مجلس‌شورای‌ملی

فروردین ماه ۱۳۱۹

فهرست

مصوبات دوره سوم و چهارم قانون گذاری

مجلس شورای ملی

فهرست

بند اول

مصوبات دوره سوم قانون گذاری

از	۱۷ محرم ۱۳۳۳ مطابق ۱۴ قوس ۱۲۹۳	تا	۲۵ ذی حجه ۱۳۳۳ مطابق ۱۱ عقرب ۱۲۹۴	

دورهٔ سوم قانون گذاری

فهرست

قسمت اول ـ قوانین

قسمت اول ــ قوانین

قانون

نسخ قانون ۲۳ جوزا ۱۳۲۹

مصوب ۲۶ حوت مطابق سلخ ربیع‌الثانی ۱۳۳۳ قمری

مادهٔ اول ـ قانون ۲۳ جوزای ۱۳۲۹ از تاریخ ۲۸ حوت بارس ئیل ۱۳۳۳ نسخ شده و تمام ادارات موجودهٔ وزارت مالیه از خزانه‌داری وغیره در تحت ریاست مستقیم وزیر مالیه خواهد بود .

مادهٔ دوم ـ مادامیکه لایحهٔ تشکیلات اساسی وزارت مالیه ازمجلس شورای ملی نگذشته و بموقع اجرا گذارده نشده است کمیسیونی مرکب از سه نفر در وزارت مالیه در تحت ریاست وزیر مالیه و در غیاب او در تحت ریاست نایب رئیس که از میان خودشان انتخاب خواهندکرد تشکیل خواهد شد اعضاء کمیسیون مزبور را مجلس شورای ملی از میان پانزده نفر اشخاصیکه دولت پیشنهاد میکند انتخاب خواهد کرد .

مادهٔ سوم ـ کمیسیون مذکور در مادهٔ قبل درکلیه عایدات ومخارج دولت نظارت داشته وتفتیشات لازمه را در ادارات مالیه بعمل خواهد آورد و تقدم تأدیه حوالجات مصوبه‌کمیسیون ازحیث اهمیت یافوریت‌موقوف بتصویب هیئت‌وزراء است .

مادهٔ چهارم ـ کمیسیون مذکور هفتهٔ یکبار صورتی از کلیه وجوهات نقدی خزانه توسط وزیر مالیه بمجلس شورای ملی تقدیم میکند.

مادهٔ پنجم ـ مدت مأموریت‌کمیسیون مزبور از روز (۲۸) حوت تا یکماه

خواهد بود هر گاه قانون تشکیلات مالیه زودتر بموقع اجرا گذارده شود از روز اجرای قانون مزبور کمیسیون منحل خواهد شد .

قانون

تمدید مدت مأموریت کمیسیون تفتیش و نظارت مالیه

مصوب ۳۰ حمل مطابق ۵ جمادی الثانیه ۱۳۳۳ قمری

مادهٔ واحده ـ مدت مأموریت کمیسیون مذکور در مادهٔ دوم قانون ۲۶ حوت ۱۳۳۳ تا زمانیکه تشکیلات اساسی وزارت مالیه بتصویب مجلس شورای ملی نرسیده و بموقع اجرا گذاشته نشده است با همان ترتیبات و وظایفی که در قانون مزبور مقرر شده است تمدید میشود ولی این مدت متجاوز از یکماه نخواهد بود .

قانون

تمدید مدت مأموریت کمیسیون تفتیش و نظارت مالیه

مصوب ۳۰ ثور مطابق ۵ رجب ۱۳۳۳ قمری

مادهٔ واحده ـ مدت مأموریت کمیسیون مذکور در مادهٔ دوم قانون ۲۶ حوت تا بیست روز بعد از گذشتن تشکیلات اساسی وزارت مالیه از مجلس با همان ترتیبات و وظایفی که در قانون مزبور مقرر شده است تمدید میشود .

قانون

تمدید مدت مأموریت کمیسیون تفتیش و نظارت مالیه

مصوب لیله ۱۸ رمضان ۱۳۳۳ قمری

مادهٔ واحده ـ از تاریخ تصویب این قانون کمیسیون سه نفری تفتیش و نظارت

مالیه با حدودواختیارات قانون مصوبه ۲۶ حوت بارس‌ئیل ۱۳۳۳ کمافی‌السابق برقرار خواهد بود و پس از اینکه کمیسیون تطبیق حوالجات مطابق قانون تشکیلات مالیه منتخب گردید این کمیسیون منحل خواهد بود .

قانون ٭

راجع باسکناس بانك شاهنشاهی ایران

مصوب ۷ ثور مطابق ۱۲ جمادی الثانیه ۱۳۳۳ قمری

مادهٔ۱ – برای رفع اشکالات جریان امور صرافی مملکت که بواسطه مسدود بودن راه‌های اروپا وکمی‌ورود نقره از تبدیل بلیط های بانك شاهنشاهی حاصل شده است وبرای حفظ تعادل‌وتناسب جریان‌مسکوك نقره درمعاملات بانك‌شاهنشاهی ایران مکلف است‌که از هشتم برج‌ثور ۱۳۳۳ الی شصت‌روز متوالی در مقابل بلیط‌های خود روزی‌فقط‌ده‌هزار تومان مسکوك نقره ایران تأدیه نماید .

مادهٔ۲ – علاوه برمبلغ ده‌هزار تومان روزانه بانك مکلف است در موقعی‌که بمردم پول‌اسکناس میدهد ودرموقعیکه مردم اسکناس برای مبادله میبرند یکتومان آن رامسکوك نقره تأدیه بکنند .

مادهٔ۳ – درکلیه معاملات دولتی و مملکتی کمافی‌السابق بلیط بانك رواج خواهد بود .

مادهٔ۴ – بعداز انقضاء شصت روز مذکور درمادهٔ اول این قانون از درجه‌اعتبار ساقط است .

مادهٔ۵ – این قانون فقط شامل پایتخت است .

مادهٔ۶ – وزارت داخله مأمور اجرای این‌قانون‌است .

٭ این قانون برطبق ماده چهار از اعتبار ساقط شده است

قانون

منع خروج طلا ونقره

مصوب ۲۳ جمادی‌الثانیه ۱۳۳۳ قمری

مادهٔ۱ ـ ازتاریخ تصویب این قانون الی آخر برج اسد ۱۳۳۳ خارج کردن شمش و مسکوك نقره وطلا بطریق‌مال‌التجاره وکلی‌پستال از ایران‌ممنوع‌است.

مادهٔ۲ ـ این‌قانون از طرف‌دولت‌بوسیله‌اداره‌گمرکات وپستخانه و سایرادارات مربوطه بموقع اجراگذارده‌خواهد شد.

قانون

تشکیلات وزارت مالیهٔ کل مملکت ایران

مصوب ۱۵ جوزا مطابق ۲۱رجب ۱۳۳۳ قمری

مادهٔ۱ ـ وزارت مالیه بتقسیمات ذیل منقسم میشود :

(۱) دایرهٔوزارتی .

(۲) اداره‌تشخیص‌عایدات وخالصجات‌ومسکوکات .

(۳) اداره خزانه‌داری‌کل .

(۴) اداره محاسبات‌کل‌مالیه ودیون عمومیه ووظایف .

(۵) اداره‌گمرکات .

(۶) اداره‌محاکمات‌مالیه .

(۷) کمیسیون تطبیق‌حوالجات .

(۸) دایره‌پرسنل‌و ملزومات .

(۹) مجلس مشاوره عالی‌برای محاکمات‌اداری .

مادهٔ۲ ـ کلیه تشکیلات مذکور درماده فوق درتحت ریاست مستقیم وزیرمالیه خواهندبود .

مادهٔ۳ ـ تشکیلات مزبوره هریك درتحت ریاست یك نفر رئیس بوده و بقدر لزوم‌اجزاء خواهندداشت .

باستثنای مجلس مشاوره عالی‌که ترتیب آن در مواد ۵۵ و۵۶ مذکور است .

مادهٔ۴ ـ رؤسای ادارات مـذکوره در فقرات ۲ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶ مادهٔ (۱) برحسب پیشنهاد وزیر مـالیه و تصویب هیئت وزراء بصدور فرمان همایونی منصوب می‌شوند .

مادهٔ۵ ـ انفصال‌رؤسای ادارات مذکوره درمادهٔ(۴) برحسب پیشنهاد وزیرمالیه وتصمیم‌هیئت وزراء خواهد بود .

مادهٔ۶ ـ رئیس دائرهٔ پرسنل وملزومات وزارت مالیه برحسب حکم وزیر مالیه منصوب‌می‌شوند .

مادهٔ۷ ـ رؤسای دوایرادارات مذکوره‌درمادهٔ(۱) به‌پیشنهاد رئیس اداره وحکم وزارتی منصوب‌می‌شود .

مادهٔ۸ ـ انفصال رؤسای‌دوایر ادارات مذکوره درمادهٔ (۱)به‌پیشنهاد رئیس اداره و حکم وزارتی است .

دائره وزارتی

مادهٔ۹ ـ دائرهٔ‌وزارتی مشتمل‌است بروزیرمالیه ومعاون ویا مدیرکل وزارتخانه وکابینه وزیر .

مادهٔ ۱۰ ـ اصول وظایف وزیرمالیه ازقرار ذیل‌است :

(۱) نظارت در اجرای قوانین و نظامنامه‌های مالیه و اداری و مراقبت در ایفاء بوظایفی‌که برای هریك ازادارات وتأسیسات مالیه معین‌گردیده است .

(۲) جلوگیری از تجاوزات و تفریط مالیه مملکت .

(۳) امضای‌کلیه حوالجات مستقیم و اعتباری .

(۴) تهیهٔ‌لایحه بودجه‌کل‌ولایحه تفریغ بودجه برای تقدیم‌بمجلس‌شورای‌ملی .

(۵) تهیهٔ لوایح قانونی‌راجع بمالیه‌مملکت وترتیب نظامنامه‌های‌لازمه .

(۶) امضاء قرارنـامه‌ها و امتیاز نامه‌ها و کنتراتهای مخصوص بمالیه در حدود مقرره قانون .

(۷) امضاء جزو جمعهای مالیاتی‌که اداره تشخیص عایدات تهیه می‌کند .

(۸) جلب مأمورین وزارتمالیه بمحکمه اداری بواسطه تقصیرات اداری .

(۹) انعقاد مجلس مشاوره عـالی برای محاکمه مـأمورین مـالیه و اعضاء محاکمات مالیه .

(۱۰) اجرای راپرتهای محکمه مـالیه و مجلس مشاوره عالی‌پس‌ازامضاء راپرتهای مذکوره .

(۱۱) مـراقبت در اینکه کلیه مکاتبات رسمی و دفاتر ادارات مـالیه بخط فارسی باشد .

مادهٔ ۱۱ ـ وظایف معاون یا مدیرکل برحسب نظامنامهٔ‌که درکمیسیون قوانین مالیه مجلس شورای ملی تصویب خواهد شد معین میشود .

ادارهٔ تشخیص عایدات

مادهٔ ۱۲ ـ اصول وظایف اداره تشخیص عایدات بقرار ذیل است :

(۱) تشخیص وتهیه جزوجمعهای نقدی وجنسی‌کل مالیاتهائیکه تاکنون معمول

بوده ویا بعدها وضع خواهد شد ـ ترتیب جزوجمعهای مذکوره بطوری خواهد بودکه میزان‌کل مالیات وفروعات وتقسیم آن برایالات وولایات وبلوکات وقراء وحتی‌الامکان برافراد مالیات بده معین باشد .

(۲) تهیهٔ و تسلیم صورت کل مالیات هرساله برای وصول بجاهای‌مربوطه .

(۳) طبع و انتشار صورت‌کل مالیات هرساله برای اطلاع مالیات دهندگان در مرکز وولایات .

(۴)تهیهٔ دستورالعملها ونظامنامه‌های راجع به‌مالیاتها .

(۵) تحقیق و تشخیص تخفیفات دائمی و موقتی برای پیشنهاد کردن بمقامات لازمه .

(۶)تهیه لوایح و وسایل لازمه برای ممیزی‌ها و اقدام بآنها پس از تصویب مقامات لازمه .

(۷)دادن تصدیقات‌مالیاتی بمؤدیانی‌که مطالبه تشخیص بدهی خودرا مینمایند.

(۸)حفظ تمبروباندرل وتحویل‌آن بادارات‌مربوطه .

(۹)اداره‌کردن خالصجات وامورراجعه‌بضرابخانه .

(۱۰) دادن اطلاعات مربوطه بمالیاتهای نقدی و جنسی وعایدات خالصجات و ضرابخانه وغیره باداره محاسبات‌کل برای تهیه‌بودجه .

(۱۱)دادن صورت جزوجمع‌های مالیاتی‌سالیانه باداره خزانه‌داری‌کل .

(۱۲)تعیین عایدات دولت‌که صاحب جمع مخصوصی نداشته وبموجب امتیازات وقراردادها بدولت میرسدودادن صورت‌آنها بخزانه‌برای‌وصول .

اداره خزانه‌داری کل *

ماده۱۳ ـ اصول وظایف خزانه‌داری‌کل ازقرار ذیل‌است :

*ـ قانون‌تشکیل‌اداره‌خزانه‌داری‌کل در۵حوت ۱۳۰۱ تصویب‌شده است .

۱ـ جمع آوری وتمرکز تمام عایدات نقدی وجنسی دولت و دریافت عایدات ادارات صاحب جمع‌دولتی وآنچه‌که بموجب‌قراردادها وامتیازات‌بدولت‌بایدعایدشود .

۲ـتأدیه مخارج مملکتی مطابق حوالجات مستقیم و اعتباری وزیر مالیه در حدود مقررهٔ قانون .

۳ـدادن صورت‌کل عایدات مأخوذه‌باداره محاسبات‌کل درآخر هر برج .

ادارهٔ محاسبات کل مالیه

مادهٔ۱۴ ـاصول وظایف ادارهٔ محاسبات‌کل بشرح ذیل است :

۱ـمرکزیت دادن‌ونگاهداری‌کلیه محاسبات مملکت‌اعم ازعایدات‌ومخارج .

۲ـتهیه‌وتنظیم بودجه‌کل سالیانه‌برای تقدیم بمجلس .

۳ـتهیه لایحه تفریغ بودجه‌برای تقدیم بمجلس .

۴ـتهیه راپرت سالیانه از اوضاع مالیه با تصریح اصلاحات و تکمیلات لازمه برای تقدیم‌بمجلس .

۵ـنگاهداشتن صورت‌کلیه عایدات‌که توسط مأمورین وادارات صاحب‌جمع‌دولت بخزانه‌داری‌کل پرداخته میشود .

۶ـمطالبه صورت محاسبات پیشکاران وامناء مالیه‌درآخرهر برج .

۷ـ نگاهداری محاسبه قروض ثابته وجاریه و تعهدات دولت و تشخیص میزان استهلاك واقساط‌سالیانه‌آن .

۸ـنظارت در اینکه محلهای تخصیص شده برای پرداخت دیون دولتی بمصرف دیگر نرسد .

۹ـتعیین صورت‌کلیه وظایف واجرای قوانین متعلقه بآن .

۱۰ـصدور قبوض ارباب‌وظایف .

۱۱-دادن صورت اضافات وموضوعات سالیانه‌وظایف باداره‌خزانه .

ادارهٔ گمرکات

مادهٔ۱۵ -اصول وظایف اداره‌گمرکات بشرح ذیل‌است:

۱- اداره کردن گمرکات موافق قوانین و قراردادها و نظامنامه‌های گمرکی .

۲- دادن محاسبات‌کلیه عایدات گمرکی‌وصندوق‌جرایم ومخارج‌باداره محاسبات کل درآخرهر برج .

۳- تحویل فاضل عایدات‌گمرکات ومازاد صندوق جرایم بخزانه .

محاکمات مالیه

مادهٔ ۱۶ - محکمه مالیه مرکب است از یکنفر رئیس و دو عضو و یك عضو علی‌البدل .

مادهٔ ۱۷ - درمحکمه مالیه یکنفرمدعی‌العموم بسمت‌نمایندگی‌دولت‌خواهد بود وازحیث مقام بارئیس‌محکمه مساوی‌است .

مادهٔ ۱۸ - درمعیت‌محکمه یك دفترخانه خواهدبود مدیردفترخانه‌منشی‌گری محکمه رادرعهده داشته وبقدرلزوم اجزاء خواهدداشت .

مادهٔ ۱۹ - رئیس ومدعی‌العموم واعضاء محکمه مالیه مستقیماً‌درتحت ریاست وزیرمالیه خواهندبود .

مادهٔ ۲۰ - مدعی‌العموم محکمه مالیه بتصویب وزیر مالیه و فرمان همایونی واعضاء محکمه باننتخاب وحکم وزیرمالیه معین‌میشود .

مادهٔ ۲۱ - مدیر دفترخانه بتصویب رئیس محکمه و حکم وزیر مالیه معین میشود .

مادهٔ ۲۲ - اجزاء دفترخانه بتصویب مدیر دفترخانه و حکم وزیر مالیه معین میشوند.

مادهٔ ۲۳ - عضو علی‌البدل در غیاب یکی از اعضاء محکمه قائم‌مقام او واقع میشود.

مادهٔ ۲۴ - اجراء احکام محکمه بعهده وزیرمالیه است.

مادهٔ ۲۵ - درمحکمه اکثریت آراء مناط اعتباراست.

مادهٔ ۲۶ - مدعی‌العموم مأمورحفظ منافع مالیه مملکت بوده ومکلف است که اظهارعقیده‌نماید ولی‌دررأی محکمه شرکت نمیکند.

مادهٔ ۲۷ - عقیدهٔ مدعی‌العموم در ضمن راپرت محکمه باید مندرج باشد درصورتیکه مدعی‌العموم مشاهده‌نمایدکه راپرت‌محکمه برخلاف منافع دولت صادر شده عقیدهٔ خودراکتباً بوزیرمالیه تقدیم میکند.

مادهٔ ۲۸ - حقوق محاکمه صدی‌پنج مدعی‌به‌است‌که ازمحکوم‌علیه‌اخذمیشود وخمس آن‌را درحین‌دادن عرضحال‌عارض بصندوق‌پرداخته‌قبض‌صندوق‌را بعرضحال‌خود ضمیمه می‌کند وجه مزبور درصورتیکه عارض مطابق حکم قطعی محق درآمد باو مسترد میشود.

مادهٔ ۲۹ - درصورتیکه پس‌از مراجعه بمقامات مربوطه رفع شکایت متظلمین نشود میتوانند تقاضای محاکمه نمایند دراین صورت این‌تقاضا باتصریح مدعی‌به کتباً بوزارتمالیه داده میشود.

مادهٔ ۳۰ - وظیفه‌محکمه مالیه رسیدگی بتظلماتی‌است‌که‌افرادمردم‌از تجاوزات ادارات ومأمورین‌مالیه مینمایند.

مادهٔ ۳۱ - طریق‌محاکمه موافق نظامنامه‌ایست‌که ازطرف‌وزارتمالیه تهیه‌شده وازتصویب‌کمیسیون قوانین‌مالیه مجلس خواهدگذشت.

مادهٔ ۳۲ - دعاوی مفصله ذیل درمحکمه مالیه پذیرفته نخواهدشد :

۱- دعاوی که قبل‌ازتصویب این‌قانون درادارات وزارت مالیه ختم شده است .

۲- شکایات مالیاتی که درظرف دوسال از روز وقوع شکایت ازطرف مالیات بده بوزارت‌مالیه اظهار نشده است .

مادهٔ ۳۳ - محکمه مزبوره پس از رسیدگی بشکایات راپرت خودرا بوزیر مالیه میدهد و راپرت‌های مزبوره پس از امضاء وزیر مالیه قطعی شده بموقع اجراء گذاشته میشود .

مادهٔ ۳۴- وزیرمالیه درموارد ذیل حکم تجدید نظرمیدهد :

۱- مطابق عقیدهٔ خود .

۲- مطابق عقیدهٔ مدعی‌العمومی .

۳- بموجب تقاضای محکوم - درصورمذکوره باضافه عضو علی‌البدل محکمه درتحت ریاست وزیرمالیه ویا معاون اومنعقد وتجدید نظردرراپورت نموده رأی خود رااظهارمیدارد وآن رأی قطعی ولازم‌الاجراء است - برای تقاضای تجدید نظرعلاوه برصدی پنج حقوق محاکمه صدی دوقبلا از عارض اخذ میشود درصورتیکه درتجدید نظرعارض محکوم نشد حقوق محاکمه‌کلیتاً باومسترد میشود .

مادهٔ ۳۵- اگرمحکمه مالیه درضمن رسیدگی خود تخلفی دراجراء قوانین و نظامنامه‌های راجع بمالیه مشاهده‌کند و یا ببیندکه مأمورین مالیه برای جلب‌منفعت شخصی تعدی‌کرده ویامرتکب تقلب وخیانتی‌شده‌اند مراتب‌را بوزیرمالیه‌راپورت‌میدهد.

کمیسیون تطبیق حوالجات

مادهٔ ۳۶ - کمیسیون تطبیق حوالجات مرکب است از پنج نفر کــه مجلس شورای ملی ازمیان پانزده نفرکه دولت پیشنهاد مینماید باکثریت تام انتخاب مینماید

در صورتی کـه دودفعه اکثریت تـام حاصل نشده دفعـه سوم اکثریت نسبی کـافی خواهد بود .

مادهٔ ۳۷ ـ برای عضویت کمیسیون مزبور شرایط ذیل لازم است :

۱ـ تابعیت ایران .

۲ـ داشتن لااقل سی سال .

۳ـ اطلاع ازاوضاع مالیه و اداری مملکت و لیاقت .

مادهٔ ۳۸ ـ اعضاء مجلس شورای ملی وسنا واشخاصی که دارای مشاغل دولتی هستند یا متصدی معاملات دولتی میباشند نمی‌توانند عضو کمیسیون مزبور باشند مگر اینکه بعد ازانتخاب ازشغل اولی خود استعفاء دهند .

مادهٔ ۳۹ ـ کمیسیون مزبوریك نفررئیس ویك نایب‌رئیس‌ازمیان خود انتخاب خواهدکرد وبقدرلزوم منشی واجزاء خواهد داشت .

مادهٔ ۴۰ ـ مدت مأموریت اعضاء کمیسیون مزبور یکسال است پس از انقضاء مدت مزبوره درصورت صحت عمل همان اشخاص را میتوان مجدداً مطابق مادهٔ (۳۶) انتخاب کرد .

مادهٔ ۴۱ ـ تجدید انتخاب اعضاء کمیسیون مزبوررا وزیرمالیه درظرف یکماه قبل ازانقضاء مدت مذکوره درماده فوق بمجلس پیشنهاد میکند وتاانتخاب اعضای جدید کمیسیون همان اعضاء سابق درمأموریت خود باقی خواهند ماند .

مادهٔ ۴۲ ـ درصورت فوت یااستعفاء ویا انفصال دائمی یکی ازاعضاء کمیسیون مجلس شورای ملی برحسب پیشنهاد وزارت مالیه عضولازم را ازمیان عدهٔ که سه‌مساوی عدهٔ لازمه باشد انتخاب می‌کند .

مادهٔ ۴۳ ـ درصورتیکه مدت مأموریت اعضاء کمیسیون درغیاب مجلس‌شورای

ملی منقضی شود تا زمان انعقاد مجلس جدید همان اعضاء درمأموریت خودشان باقی خواهند بود .

مادهٔ ۴۴ - درصورت فوت یا استعفاء و یا انفصال دائمی یکی ازاعضاءکمیسیون درغیبت مجلس شورای ملی از عدهٔکه ازمیان آنها انتخاب شده است کسی که اکثریت نسبی دارد بجای عضومستعفی و یا متوفی و یا منفصل معین میگردد .

مادهٔ ۴۵ - اعضاءکمیسیون درهیچیك ازمعاملات دولتی نباید دخالت نموده و یا واسطه واقع شوند .

مادهٔ ۴۶ - درکمیسیون اکثریت آراء مناط اعتبار است .

مادهٔ ۴۷ - وظایف‌کمیسیون تطبیق حوالجات بشرح ذیل است :

۱ - تطبیق حوالجات مستقیم و اعتباری‌با بودجه ها و اعتبارات مصوبه وتصدیق آنها قبل از رسیدن بامضاء وزیر مالیه .

۲ - رسیدگی به حساب ادارات صاحب جمع نقدی و اجناسی که درحکم نقدی است .

۳ - رسیدگی بحساب وزارتخانه‌هاوکمپانیها و اشخاصیکه مطابق قرارداد ها باید حقی بدولت بدهند .

مادهٔ ۴۸ - کمیسیون میتواند هرنوع‌اطلاعات راجعه به عایدات و مخارج دولتی راکه لازم بداند از ادارات و دوایر مالیه مستقیماً و از ادارات دیگر بتوسط وزارت مالیه بخواهد و تمام آنها مکلف در دادن این اطلاعات‌هستند .

مادهٔ ۴۹ - اگرکمیسیون درضمن‌اجرای وظایف خود نقضی در اجراء قوانین و نظامنامه‌های‌راجع بمالیه مشاهده کند و یا تقلب و خیانتی ببیند مراتب را بوزیر مالیه راپرت میدهد .

مادهٔ ۵۰ - تصویب و تصدیق‌کمیسیون رفع مسئولیت ازوزیرمالیه‌نمیکند.

مادهٔ ۵۱ – تقصیرات اداری اعضاءکمیسیون مزبور در مجلس مشاوره عالی رسیدگی میشود ولی راپرت مجلس مشاوره عالی درصورت محکومیت اعضاءکمیسیون بفقرات ۳ـ۴ـ۶ـ۷ مادهٔ ۶۳ پس از تصویب مجلس شورای ملی و درغیاب مجلس پس‌از تصویب هیئت وزراء بموقع اجراءگذاشته میشود .

مادهٔ ۵۲ – در آن واحد زیاده از یك‌عضو کمیسیون را نمیتوان‌موقتاً منفصل نمود و درصورت محکومیت عضو دیگر بانفصال موقتی تا انقضاء مدت انفصال اولی حکم‌ثانوی مسکوت‌عنه میماند .

مادهٔ ۵۳ – اعضاءکمیسیون تطبیق حوالجات موظف خواهندبود.

مادهٔ ۵۴ – پس از تشکیل دیوان محاسبات کمیسیون تطبیق حوالجات‌منحل خواهد شد .

مجلس‌مشاورهٔعالی

مادهٔ ۵۵ – مجلس مشاوره عالی مرکب است از وزیر مالیه یامعاون اووچهار نفر از رؤسای ادارات مذکوره درفقرات ۲ـ۳ـ۴ـ ۵ ـ ۶ ـ ۷ (مادهٔ ۱) بدعوت وزیر مالیه .

مادهٔ ۵۶ – مجلس مشاوره عالی در تحت ریاست وزیر مالیه یا معاون او تشکیل میشود .

مادهٔ ۵۷ – رئیس ادارهٔ که متشکی عنه رئیس یا جزء آن اداره است جزو هیئت مجلس مشاوره عالی نمیتواند باشد ولی برای دادن توضیحات دعوت میشود .

مادهٔ ۵۸ – در مجلس مشاوره عالی اکثریت آراء مناط اعتبار است .

مادهٔ ۵۹ – راپورت مجلس‌مشاوره عالی پس از امضاء وزیر مالیه بموقع‌اجرا گذارده میشود .

مادهٔ ۶۰ ـ درصورت عدم موافقت با راپورت مجلس مزبور وزیـر مالیه در ظرف پانزده روز از تاریخ صدورراپورت میتواند حکم بتجدیدنظر کند وپس ازرسیدگی ثانوی رأی مجلس مشاوره عالی قطعی ولازم‌الاجراء است .

مادهٔ ۶۱ - در موقع تجدید نظر مجلس مشاوره عالی مرکب خـواهد بود از کلیه رؤسای ادارات مذکوره درمادهٔ (۵۵) باستثناء رئیس اداره متشکی عنه .

مادهٔ ۶۲ - رسیدگی بتقصیرات اداری رؤسای ادارات مالیه درمرکز وولایات و اعضاء محکمه مالیه برعهده مجلس مشاوره عالی است .

مادهٔ ۶۳ -- مجازاتهائی که برای محکومین مجلس مشاوره عالی مقرراست بقرار ذیل است :

۱ـ اخطار کتبی بدون درج در ورقه خدمت ۲ـ اخطار کتبی با درج در ورقه خدمت ۳ـ کسر ثلث حقوق ازیکماه الی چهارماه ۴ـ انفصال موقتی ازدوهفته الی شش هفته ۵ـ تنزیل رتبه ۶ـ انفصال دائمی ازآنشغل ومحرومیت ازتصدی خدمت دیگری ازیکسال الی سه سال ۷ـ اخراج دائمی ازخدمات وزارت مالیه .

تبصره ـ هرگاه درضمن رسیدگی درمجلس مشاوره عالی مکشوف شود که متشکی عنه مرتکب خیانتی شده مجلس مشاوره عالی قرار انفصال موقتی اوراداده مراتب را بمدعی العموم عدلیه اطلاع میدهد .

مادهٔ ۶۴ ـ محکومین بانفصال موقتی برای مدت انفصال حق اخذحقوق راندارند

مادهٔ ۶۵ ـ مفاد مادهٔ ۶۳ راجع بمستخدمین خارجه تا اندازهٔ اجرا خواهد شد که مخالف مدلول کنترات آنها نباشد .

مادهٔ ۶۶ ـ برای عضویت مجلس مشاوره عالی حقوق داده نمیشود .

دائره پرسنل و ملزومات

مادهٔ ۶۷ ـ وظایف دائره پرسنل وملزومات وزارت مالیه مطابق نظامنامه مخصوص

وزارتخانه معین میشود.

تشکیلات ولایات

مادهٔ ۶۸ ـ ریاست‌اداره مالیه هریك ازایالات وولایات برعهده یکنفر پیشکار یا امین مالیه خواهد بود .

مادهٔ ۶۹ ـ پیشکاران مالیه برحسب پیشنهاد خزانه‌داری‌کل و تصویب وزیر مالیه و فرمان همایونی وامناء مالیه برحسب پیشنهاد خزانه داری‌کل و حکم وزارتی معین میشوند وزیرمالیه مختار در ردپیشنهاد بوده میتواند حکم تجدید پیشنهادنماید ولی اگر تا دودفعه موافقت نظرحاصل نشد تعیین مأمور بکمیسیونی مرکب از رؤسای ادارات تشخیص‌عایدات وخزانه داری‌کل‌ومحاسبات‌کل مالیه درتحت‌ریاست وزیرمالیه واگذار میشود و آن رأی قطعی است درصورت تساوی آراء در هرطرف‌که رأی وزیر مالیه باشدآن‌رأی قاطع است .

مادهٔ ۷۰ ـ جمع آوری عایدات دولت و وصول مالیاتها مطابق دستورالعملها وجزو جمعهای اداره‌کل تشخیص عایدات برعهده پیشکاران وامناء مالیه است .

مادهٔ ۷۱ ـ تأدیه مخارج دولتی مطابق حوالجاتی که در حدود بودجه و اعتبارات مصوبه صادر و پس از تصویب کمیسیون تطبیق حوالجات و امضاء وزیر مالیه توسطاداره خزانه داری‌کل فرستاده میشودبرعهدهٔ پیشکاران وامناء مالیه است .

مادهٔ ۷۲ ـ پیشکاران و امناء مالیه مکلف هستند در موارد ذیل از تأدیه وجه حوالجات امتناع نموده دلائل رد خود راکتباً بصاحب حواله بدهند :

۱ـ درصورتیکه حواله دارای شرایط مذکوره درمادهٔ۷۱ نباشد .

۲ـ در اسناد عیب ونقصی مشاهده نمایند .

۳ـ موضوع مخارج‌مفقود باشد .

درشق اول‌حواله بایدقطعاً تأدیه نشودولی درد‌وشق اخیرمراتب راباسرع وسایل

برئیس مستقیم خود اطلاع داده‌کسب تکلیف مینمایند درصورت عدم مراعات هر یك از شقوق سه‌گانه خودآنها مسئول خواهند بود .

مادهٔ ۷۳ ـ دادن صورت‌کلیه محاسبات اعم از عایدات ومخارج ووجوه‌تحویلی درآخرهربرج باداره خزانه داری‌کل ومحاسبات‌کل ازوظایف حتمیه پیشکاران وامناء مالیه است .

مادهٔ۷۴ ـدادن اطلاعات‌راجعه‌بجزوجمعهای مالیاتهای نقدی وجنسی‌وعایدات خالصجات باداره‌کل تشخیص عایدات از تکالیف پیشکاران امناء مالیه‌است .

مواد کلی

مادهٔ۷۵ ـاگرشکایت‌کنندگان ازادارات مالیه‌ولایات تقاضای رسیدگی درمحل نمایند وزیرمالیه میتواند دستور بدهدکه مجلسی مرکب از چندنفر از معتمدین محل در تحت ریاست یکی از مأمورین دولت‌که صلاح بداند برای تحقیق تشکیل شود و باظهارات طرفین رسیدگی نموده صورت مجلس نوشته بوزارتمالیه بفرستدتا ازادارات مربوطه ویامحکمه مالیه حکم لازم داده‌شود .

مادهٔ۷۶ ـطرزتعدیل‌وممیزی مطابق نظامنامهٔ خواهدبودکه‌ازطرف وزارتمالیه پیشنهاد وبتصویب‌کمیسیون قوانین‌مالیه‌خواهد رسید .

مادهٔ۷۷ ـطرز تعیین وتغییر وشرایط استخدام مأمورین مالیه در حدود قانون تشکیلات مالیه مطابق نظامنامهٔ خواهد بودکه از طرف وزیر مالیه پیشنهاد وبتصویب کمیسیون قوانین مالیه خواهد رسید .

مادهٔ۷۸ ـوظایفی‌که دراین قانون برای‌مستخدمین مالیه مقرراست شامل تمام مستخدمین داخلی وخارجی خواهد بوداین نکته درضمن‌کنترات مستخدمین خارجی بایدقید شودوالاآن‌کنتراتازدرجه اعتبار ساقط است .

مادهٔ۷۹ - این‌قانون‌پس‌از تصویب‌مجلس شورای ملی و رسیدن بصحهٔ همایونی بموقع اجراگذارده میشود .

قانون پستی

مصوب‌لیله۱۵ رمضان مطابق ۵اسد ۱۳۳۳ قمری

فصل‌اول

حدود وحقوق وتکالیف ادارهٔ پستخانه

مادهٔ اول- اداره پست مکلف استکـه اولا مسافرین و بنه آنها را باپست‌های مقرری وپست‌های‌فوق‌العاده حمل‌نماید . ثانیاً اشیاء مفصله ذیل‌رادرتمام مملکت قبول وحمل وتوزیع نماید :

پاکتهای معمولی

پاکتها وسایر اشیاء سفارشی وپاکت‌هائیکه حاوی وجوه‌بیمه‌شده‌باشند- امانات پستی سریع‌السیر - امانات‌پستی بطئی‌السیر-کارت‌هـای پستی - جرائد و مطبوعات- مستوره‌های مال‌التجاره- اوراق‌کار مراسلات راجع بادارات‌دولتی‌که مجاناًحمل ونقل میشود . ثالثاً برواتی (مانداپست) بدهدکه دردفاترپستی داخله‌مملکت تأدیه‌شود.

مادهٔ دوم- اداره پست‌امتیازاعمال‌ذیل‌را بطریق‌انحصار دارا است :

اولا- حمل‌ونقل منظم ومقرر مسافرین وبنه‌مسافرین و حمل ونقل‌آنها بتوسط دستگاههای پستی وفوق‌العاده در شوارع مملکت بوسیله دستگاهها یاگارهائیکه‌بقوه حیوان حرکت میکنند ومنزل بمنزل مالهایشان عوض میشود.

ثانیاً- حمل ونقل منظم ومقرر مسافرین و بنه مسافرین بوسائل مکانیکی در

طرق بری و بحری مملکت که این وسایل وجود نداشته باشند و اداره پست آنها را تأسیس نماید.

تبصــره ـ انحصار حمل‌ونقل مسافرین و اشیاء آنها موقوف براین خواهدبود که اداره پست تمام لوازم حمل ونقل را بقدر احتیاج وراحت‌مسافرین کاملا تهیه نموده باشد چنانچه اداره پست برای ترتیب حمل ونقل بخواهد بااشخاص مختلفقراردادی نماید با اتباع داخله خواهد بود.

ثالثاً ـ حمل‌ونقل مراسلات‌اعم از اینکه سرباز باشد یاسربسته.

رابعاً ـ حمل‌ونقل کارتهائیکه عنوان ومطالب دستی رویآنها نوشته شده باشد (کارتهای پستی).

خامساً ـ حمل ونقل جرائد و اعلانات و اوراق اخطاریه و تعرفه‌نامه و صورت قیمت اشیاء و اوراق از هرقبیل درصورتیکه اسم گیرنده در روی آنها نوشته شده باشد.

سادساً ـ حمل ونقل منظم ومرتب مرسوله‌های سربسته از هرقبیل‌که وزنشان از دو من‌تبریز تجاوز ننماید(این‌قبیل‌بسته‌هاامانات پستی نامیده میشود).

مادهٔسوم ـ فقرات ذیل از امتیاز انحصاری پست خارج است:

اولاً ـ حمل ونقل مسافرین وبنه آنها درصورتیکه باوسائل شخصی یا با دستگاههای‌کرایه‌بدون تبدیل مال‌درعرض‌راه یا باکاروان‌ویابارادآهن‌و یا باوسائلیکه امتیاز آنها قبل از وضع این قانون داده شده مسافرت مینمایند و حمل مسافرین وبنهٔ مسافرین‌درطرقیکه حالیه عرابه‌رو نیستند وبه‌همچنین حمل‌مسافرین وبنه آنهابوسیله دستگاههای‌کرایه‌که بقوه حیوانی یامکانیکی درشهرها و نقاط پرجمعیت واطرافآنها حرکت وحمل مسافر مینمایند ومالیات را نیز میپردازند.

ثانیاً ـ پاکتها یامرسولاتیکه توسط بعضی از ادارات عمومی حمل میشودوتعیین شرایط و حدودش بادولت است .

ثالثاً ـ مراسلاتیکه اشخاص مختلفه توسط گماشتگان خود برای یکدیگر میفرستند و مراسلاتیکه مردم به پستخانه میبرند ویا ازپستخانه‌میگیرند .

رابعاً ـ مراسلاتی‌که اشخاص مختلفه حامل آنها هستند و راجع بامور شخصی خود آنها است .

خامساً ـ بارنامه وصورت حسابهای سربازی‌که تجار بهمراهی مال‌التجاره‌خود میفرستند و شامل مطلب دیگری جزاطلاعات راجعه بتحویل دادن مال‌التجاره‌نیست.

سادساً ـ اوراق راجعه بسایر ادارات حمل ونقل عمومی‌که باوسائل حمل‌ونقل خودشان فرستاده میشود .

سابعاً ـ مراسلات متبادله فیمابین دول خارجه و نمایندگان‌آنها (ازقبیل‌سفرا و وزراء و قونسولها) که درمملکت‌ایران بسمت رسمیت‌متوقفند و در خورجین‌های سفارتی بموجب قرارداد دولت حمل ونقل میشود .

ثامناً ـ مراسلاتی‌که از نقطهٔ بنقطهٔ ارسال‌شودکه درآنجا پستخانه نباشد .

مادهٔ چهارم ـ فرمانده هرجهازی‌که واردیکی‌از بنادر ایران میشودیادرحین عبور درآنجا لنگرمی‌اندازد باید مراسلات و سایر اشیاء راجعهٔ بامتیاز انحصاری پست راکه درکشتی موجود است بنزدیك‌ترین دفتر پست تحویل بدهد ولی‌اشیاء ذیل از این قانون مستثنی است :

اولا ـ مرسولاتیکه بعنوان پستخانه دیگری غیر از پستخانه مذکور است ویا بعنوان یکی از دفاتر پست‌خارجه است‌که بایدهمان‌کشتی بمقصد برساند .

ثانیاً ـ اوراق راجعهٔ ببارهای‌کشتی‌که درپاکتهای سرباز باشند .

مخارجیکه بفرماندهان‌کشتی‌های اتفاقی بجهت‌حمل پاکت‌ها و سایر اشیائیکه

ازممالك ماوراءالبحریا بدان ممالك ارسال میشوند باید تأدیه شوند ازطرف دولت معین خواهدگردید .

مادهٔ پنجم - آنچه اکیداً ممنوع است :

اولا - جا دادن پاکت‌ها ولواینکه سر بازباشد ویادداشتهائی‌که درحکم مکاتبات شمرده میشوند در امانـات پستی سریع السیر و امانات پستی‌بطئی السیر و بسته‌هـای روزنامه‌جات ومطبوعات ومستوره‌های تجارتی و اوراق‌کارکه حقوق مخففه پستی بآنها تعلق میگیرد .

ثانیاً - مکاتبات شخصی ومرقومات وعلاماتی‌که شبیه به‌آن است درروی لفافـه مرسولاتی‌که حقوق مخففه پست برآنها تعلق میگیرد باستثناء مکاتبهٔ‌که فصل بیستم‌این قانون درروی‌کارت ویزیت اجازه میدهد .

ثالثاً - جا دادن اسباب‌های طلا ونقره و جواهرات وسایراشیاء قیمتی و قطعات پول درپاکتها ولواینکه بیمه یاسفارشی شده باشد ودرسایرمرسولات پستی غیرازامانات پستی بیمه شده .

مادهٔ ششم - اداره پست ازحمل اشیاء ذیل امتناع دارد :

اولا - مستوره‌جات تجارتی وسایراشیائی که محتمل ایراد خطر بـرای اجزاء باشد یا آنکه مراسلات پستی را کثیف و ضایع‌کند .

ثانیاً - مراسلاتی‌که حقوق پاکتی بآنها تعلق میگیرد ووزنشان ازدویست‌مثقال بیشتراست درصورتیکه‌کاملا تمبر زده نشده باشد .

ثالثاً - مستوره‌جات مال‌التجارهٔ‌که بیش ازهفتاد وپنج مثقال وزن داشته باشد .

رابعاً - جوهرخشك یا محلول ورنگ‌های خشك یـا مایعی که جوهر درآنهـا داخل باشد .

خامساً ــ کارت‌های پستی وکتاب‌ها وجرائد ومطبوعات وتصاویر واشکالی که مورث شورش وفتنه ویا مخالف قوانین مذهبی یا اخلاقی باشد .

مادۀ هفتم ــ اداره پست درحمل ونقل اشیاء ذیل مجبور نیست :

اولا ــ اشیاء شکستنی واشیائی که بمحض دست خوردن جزئی ضایع می‌شود .

ثانیاً ــ اشیائی که بعلت حجم یا وزن یا طریقه لفاف بندی بارکردن ومواظبت و حملشان توسط پست اشکال دارد .

ثالثاً ــ اشیائی که وسائل حمل ونقل حاضره برای حملشان کافی نیست .

مادۀ هشتم ــ اداره پست باتصویب وزارت متبوع عده ومکان ووظایف پستخانه‌ها را تعیین نموده وترتیب برداشتن مراسلات را ازجعبه‌های پستی وارسال وتوزیع آنها را مقررمیدارد .

مادۀ نهم ــ دولت برطبق قانون اساسی بوسیله قراردادهای بین‌المللی ارتباطات پستی را بــا ممالك خارجه محکم نموده وحقوق پستی را که از این بابت در مملکت ایران باید دریافت شود تعیین مینماید .

مادۀ دهم ــ اداره پست در حدود مقرره قانون مجاز است که برای احداث پست مقرری بحری فیمابین مملکت ایــران و نواحی ماوراءالبحر بــا تصویب وزارت متبوع با اشخاص مختلفه قرارداد مخصوص بگذارد .

مادۀ یازدهم ــ اداره پست مجاز است که مراسلات غیرقابل توزیــع را یعنی مراسلاتی راکه اداره پست نمی‌تواند بفرستنده یا به‌گیرنده برساند بازنماید تا بتواند اطلاعــات لازمه را از محتویات آنها بدست‌آورده مراسلات‌مذکوره‌را بااشیاء و اسناد قیمتی که درجوف آنها است بصاحبانش برساند این افتتاح در اداره مرکزی‌پست توسط یــکنفر مدیر شعبه و در حضور دونفر ازمستخدمین پست معمول میشود مــراسلات غیر

قابل توزیع که صاحبی از برایش پیدا نشود پس‌از انقضاء مدتیکه تعیینش بادولت است معدوم خواهد گردید ولی تعیین مدت کمتر از یکسال نخواهد بود .

مادهٔ دوازدهم - وجوهاتیکه بادارهٔ پست سپرده میشود و وجوهیکه در پاکتهای غیر قابل توزیع یافت میشود و پستخانه بهیچوجه نمیتواند بصاحبانش برساند پس از اعلان رسمی و انقضاء مدت سه سال از تاریخ تحویل پستخانه ضبط خزانه دولت میشود و همچنین اشیائیکه در امانات پستی غیر قابل توزیع یافت میشوند و صاحبان آنها معلوم نیست بترتیب و مدتیکه ادارهٔ پست تعیین مینماید بفروش رفته و قیمت آنها درصورتیکه از طرف صاحبانشان مطالبه نشود پس از انقضاء مدت فوق‌الذکر بخزانه دولت سپرده میشود وجوهات مذکوره در این ماده بمصارف خیرات عمومی خواهد رسید .

مادهٔ سیزدهم - فرستندهٔ هر شیئی حق داردکه مرسول خود را از پستخانه پس‌بگیرد یا آنکه از اداره بخواهدکه آن‌شئی مرسول بشخص دیگری غیراز صاحب عنوان اولش داده شود یا آنکه بمحل دیگر فرستاده شود ولی وقتی که مرسول بمحل مقصد رسید وصاحب عنوان اولی از ورود آن مطلع گردید یا از پستخانه مطالبه کرد دیگر بدون رضایت او فرستنده نمیتواند هیچ‌تصرفی در مرسول‌خود بنماید .

مادهٔ چهاردهم - امتیاز انحصاری طبع وفروش‌تمبرپست و سایرعلامات‌راجعه بحقوق پستی با دولت است وطبع و تهیه و حفظ تمبر بتوسط وزارت مالیه فروش و مصرف پستی آن با ادارهٔ پست خواهد بود .

مادهٔ پانزدهم - افتتاح کلیه اشیائی‌که به‌پستخانه سپرده میشود به استثناء موقعی‌که در مادهٔ یازدهم تصریح شده و انکشاف مندرجات مراسلات به هر وسیله که باشد واطلاع شخص ثالثی از مرابطات اشخاص بین‌یکدیگر قدغن‌اکیداست .

فصل دوم

تعرفه و شرایط حمل و نقل

مادهٔ شانزدهم - حقوق پستی پاکتهای متعارفه‌که در زمان ارسال پول پست آن ادا شود و از داخله مملکت بداخله مملکت ارسال‌گردد درصورتیکـه بیش‌از دو مثقال وزن نداشته باشد شش‌شاهی است و برای هر مثقال یاکسر مثقال سه‌شاهی برآن افزوده میشود وپاکتهائی‌که ازیك نقطه الی دو فرسخ اطراف فرستاده‌میشودکه در آن محل‌پستخانه باشد ادارهٔپست ممکن‌است تخفیف درحقوق‌پستی‌بدهد ولی حقوق پستی پاکتهائی‌که در یك‌محل‌تحویل و توزیع میشود حداکثر دومثقال سه شاهی و حداقل دومثقال یکشاهی است وموکول بنظر اداره پست است .

مادهٔ هفدهم - هرگاه پاکتی بدون ادای حقوق پست به پستخانـه داده شود و گیرنده بخواهد آنرا قبول نماید دو برابر حقوق معینه در ماده سابق ازگیرنـدهٔ آن پاکت دریافت خواهد شد مکاتبات بدون تمبریکه ازطرف فرماندهان کشتـی‌ها برحسب مسطورات مادهٔچهارم این قانون به پست داده میشود از اجرای مندرجات این ماده مستثنی ومعاف هستند وفقط معادل‌حقوق متعارفه پست ازگیرنده‌پاکت‌دریافت **خواهد شد .**

مادهٔ هیجدهم - حقوق پستی کارت پستال‌هائیکه ازداخله بداخله مملکت ارسال میشود دو شاهی است و حقوق‌کارت پستالی‌که ورقه مخصوصی برای جواب بآن ملصق است چهار شاهی .

مادهٔ‌نوزدهم- حقوق پستی مجلات متناوبه وکتب و اوراق صحافی شده جلـد داریابی جلد واوراق اخطاریه و اعلانات و صورت قیمت اشیاء وکلیهٔ مطبوعاتی‌که از داخله بداخله ارسال میشود بدون ملاحظه عدهٔ اوراقی‌که درتحت یك لفاف بسته شده

است باستثناء جرائد ازقرار هرده مثقال یاکسر ده مثقال دو شاهی است و وزن هر بسته هم نباید ازچهار صد مثقال تجاوز نماید اجرت پستی جرائدی‌که ازداخله بداخله ارسال میشود اعم ازیك نمره یا بسته ازقرار هر دوازده مثقال یاکسر دوازده مثقال یك شاهی است .

مادۀ بیستم ـ بجراید وکتب وکلیه مطبوعاتی‌که درپاکت سرباز ارسال میشود حقوق معینه درمادۀ نوزدهم این قانون تعلق میگیرد ولی اختصاص این قسم مرسولات براین است‌که حقوق پستی‌آن ازدو شاهی‌کمتر نمیشودکارتهای ویزیت‌که بترتیب مذکور ارسال میشود بهر خطی نوشته شود محل ایراد نیست بشرط آنکه هیچ ورقه چاپی یاشیئی دیگری بهمراهی اوارسال نشود .

مادۀ بیست ویکم ـ حقوق مخصوصه معینه در مادۀ (۱۹) بفقرات ذیل تعلق نمی‌گیرد :

اولا ـ مطبوعاتی‌که قایم مقام وجوه نقدینه باشند .

ثانیاً ـ مطبوعاتی‌که مضامین آن حکم مراسلات شخصی راداشته باشد و برای گیرنده یك‌قسم اختصاصی رادارا باشد .

ثالثاً ـ مطبوعاتی‌که دارای بعضی علائم هستندکه بتوسط آنها دوشخص مقاصد شخصی خودرا بیکدیگر اظهار مینمایند .

مادۀ بیست ودوم ـ حقوق پستی مستوره جات تجارتی‌که در زمان تحویل حقوقش پرداخته میشود ومبدأ ومقصد آن در داخله مملکت باشد ارقرار ده مثقال یاکسر ده مثقال دو شاهی است و وزن مستوره جات از هفتاد و پنج مثقال نباید زیادتر باشد .

مادۀ بیست وسوم ـ حقوق معینه درفصل سابق بمستوره جاتی تعلق میگیرد که دارای قیمت تجارتی نباشند وروی خود مستوره یا نوار ولفاف آن چیز دیگری

جز اطلاعات ذیل نوشته نشده باشد : عنوان گیرنده ـ اسم فرستنده ـ علامت کارخانه ـ یا علامت مخصوص تاجر ـ نمره و قیمت و اطلاعات راجعه بوزن وطول وعرض و حجم و مقدار مال التجاره‌که نقداً ازآن جنس حاضر است و اطلاعات راجع بمبدأ و جنس مال‌التجاره .

مادهٔ بیست وچهارم ـ حقوق متعلقه باوراق کارکه در زمان تحویل حقوق پستیش ادا میشود و مبدأ ومقصدش درداخله مملکت است ازقرار ده مثقال یاکسر ده مثقال دوشاهی استووزن این‌قسم بسته‌ها ازچهار صدمثقال نباید تجاوزکند اقل‌میزان حقوق پستی هر بسته اوراق‌کار شش شاهی است .

مادهٔ بیست و پنجم ـ تعیین‌شرایط جنس وشکل و اندازه‌کارتهای پستی وبسته های جرایدوضمیمه های جراید و سایر مطبوعات ومستوره جات تجارتی واوراق‌کاربا ادارهٔپست است‌ادارهٔ پست‌مجاز است‌که ازحیث‌شرایط وتعرفه‌کارتهائی راهم‌کداشخاص مختلفه میسازند مثل کارتهای پستی ملاحظه نمایند .

ماده بیست و ششم ـ حقوق مقرره درمواد (۱۹ و۲۰ و ۲۲ و ۲۴) این قانون بجرایدو ومطبوعات و مستوره جاتی‌تعلق میگیردکه زمان تحویل دادن‌به پستخانه تمبر روی آنها الصاق‌شده باشد یادر نوارهای تمبر دارپیچیده شده‌باشد آنهائی‌که درزمان ارسال ابداً تمبرروی‌آنها الصاق‌نشده‌باشد چهار برابر حقوق معینه ازگیرندهٔآن دریافت خواهد شد .

مادهٔ بیست‌وهفتم ـ هرگاه جراید ومطبوعات ومستوره‌جات تجارتی واوراق کارکه‌ازداخله بداخله ارسال میشود دارای شرایطلازمه‌که باعث‌تخفیف‌کرایه‌پست‌است نباشد حقوق‌پستی پاکتها بآنها‌تعلق خواهدگرفت .

مادهٔ بیست‌وهشتم ـ درصورتیکه جراید و مطبوعات و مستوره‌جات تجارتی واوراق‌کارکه مبدأ ومقصدآنها درداخله مملکت‌است درتحت یك‌لفافه بسته شده باشد

حقوق متعلقه بآن عبارت خواهدبود ازمجموع حقوق متعلقه بهریك ازآن اشیاء ولی هرگاه بمطبوعات صورت حساب آنها نیز منضم باشد حقوق مقرره مطبوعات بآن بسته تعلق میگیرد بشرط‌آنکه تمام حقوقی‌که برای‌آن ادا شده اقلامساوی باشد بکمترین مقدارحقوق اوراق‌کارکه عبارت ازشش‌شاهی‌است .

مادهٔ بیست‌و نهم - پاکتهای متعارفی وکارتهای پستی وجراید وسایرمطبوعات ومستوره‌جات تجارتی واوراق‌کارکه محل‌اصلی ومقصدآنها درداخله مملکت باشد ودر زمان تحویل به‌پست بقدرکفایت‌تمبر بآنها الصاق‌نشده‌باشد ازگیرنده‌آنها دوبرابرقیمت تمبرهای‌کسری دریافت خواهدشد .

مادهٔ سی‌ام - حقوق‌داخله‌پستی‌جرایدومطبوعات‌ومستوره‌جات تجارتی‌واوراق کارکه ازممالك خارجه بدون‌تمبرمیرسد ازقرارده‌مثقال یاکسرده‌مثقال شش‌شاهی‌است که ازگیرنده دریافت میشود مشروط براینکه درقراردادهای بین‌المللی‌تعیین‌این‌حقوق نشده باشد .

مادهٔ سی‌ویکم - پاکتها و سایر مرسولاتی که باسم سفارشی خوانده میشوند آنهائی هستندکه فرستنده درموقع تحویل‌دادن آنها به‌پستخانه برای اطمینان رسیدن پاکت بمقصد قبض رسید از اداره میگیرد ولی مرسولات سفارشی مشمول ضمانت و بیمه قیمت نخواهد بود برپاکت‌ها و سایر اشیاء سفارشی علاوه برحق معمولی پستی مبلغ دوازده شاهی بعنوان حق سفارشی تعلق میگیرد ورقه‌های مخصوص جواب که بکارت‌پستالها ملصق واجرت آنها قبل از وقت تأدیه شده بتوسط فرستندگان اولیهٔ‌آنها سفارشی نمیشوند .

مادهٔ سی‌ودوم - پاکتها ممکن است مطابق قیمت اظهار شده محتویاتشان بیمه شوند دراینصورت علاوه براجرت مقرره پاکتها حقوق بیمه نیز بآنها تعلق

خواهد گرفت تعیین جنس و اکثر مبلغی که ممکن است بعنوان بیمه قبول شوند با دولت است .

مادهٔ سی‌وسوم ـ برای هر پاکت بیمه‌شده یا سفارشی یك قبض رسید درزمان تحویل دادن به‌پستخانه بفرستنده داده میشود و در زمان توزیع رسید از گیرنده اخذ میگردد پس‌از تحویل اشیاء سفارشی یا بیمه شده به‌صاحبان آن وگرفتن رسید دیگر بهیچوجه پستخانه مسئولیتی ندارد گیرنده این قسم پاکتها میتواند تقاضا کند که پاکتش در پستخانه باو داده شود و در حضور شهودی که خود او تعیین میکند باز شود .

مادهٔ سی‌وچهارم ـ پاکتها وسایراشیاء مرسوله ممکن است برحسب خواهش فرستنده توسط حامل‌مخصوص‌بگیرنده داده‌شود باین‌قسم مرسولات‌که موسوم‌بمرسولات مخصوصه هستند علاوه برحقوق مقرره یك اجرت مخصوصی به‌نسبت جنس آنها تعلق میگیردکه تعیین‌مقداروشرایطآن بااداره‌ٔ پست‌است .

مادهٔ سی‌وپنجم ـ فرستندگان مرسولات سفارشی یا بیمه‌شده یامخصوصه‌که در داخله مملکت توزیع میشود در موقعی که مرسولات مذکوره را به‌پستخانه تحویل میدهند میتوانند خواهش نمایند ملتمسه بامضای گیرنده پس از تسلیم گرفته و بآنها داده‌شود دراینصورت بایدمبلغ شش‌شاهی قبل ازوقت ازاین بابت به پستخانه بپردازند برای تحقیقات درخصوص اشیاء سفارشی یا بیمه یا مخصوصه‌که ازداخله بداخله ارسال میشود نیزهمین مبلغ شش‌شاهی باید ادا شودواین درصورتی است‌که نرخ‌معین‌ملتمسه پرداخته نشده‌باشد .

مادهٔ سی‌وششمـ اداره‌ٔ پست باتصویب دولت اجرت و حقوقی راکه از بابت فقرات ذیل‌باید برای‌دولت دریافت‌گردد وهمچنین شرایط وترتیبات لازمه راجع‌بآنرا معین خواهد نمود :

اولا- مسافرین وبنهٔ آنها.

ثانیاً- امانات سریع السیر و امانات بطئی السیر .

ثالثاً- مرسولات بیمه شده .

رابعاً- بروات پستی (ماندا پست) .

خامساً- کرایه جعبه‌های شخصی که در دفاتر پست موجود و برای جمع شدن مراسلات مستعمل است- اجرت وحقوقی که از بابت فقرات مذکوره باید دریافت شود درروزنامهٔ رسمی مملکت اعلان خواهدشد ادارهٔ پست شرایط تحویل وتوزیع مرسولات بیمه‌شده وسفارشی مخصوصه و بروات پستی را معین خواهدنمود .

مادهٔ سی وهفتم- حقوقی راکه گیرندگان مرسولات پستی به پستخانه بایدقبل‌از دریافت مرسول اداء نمایند میتوانند درموقعیکه مرسول نزدآنها برده میشودازقبولش امتناع نمایند ولی مشروط براینکه سرش راباز نکرده باشند بمحض اینکه مرسولی به پستخانه تحویل داده شد قیمت تمبری که روی آن الصاق شده است عاید خزانه دولت میگردد .

مادهٔ سی وهشتم- دولت میتواند حدی برای مدت اعتبار تمبر وکارتهای پستی وپاکتها و نوارهای پستی تعیین نماید ومدت و شرایط تأدیه قیمت یا معاوضهٔ آنها را معین کند .

مادهٔ سی ونهم-دولت میتواند اجازه حمل مجانی بمکاتبات اداراتی بدهد که متضمن منافع‌عمومی است تعیین حدودوشرایط عمل‌فوق نیز بادولت‌است .

فصل سوم

مسئولیت

مادهٔ چهلم - ادارهٔ پست مسئول‌کلیه وجوهی است که بجهت بروات پستی باو داده‌میشود .

مادهٔچهل‌ویکم- درصورتی‌که تمام یاجزئی از پاکت‌ها و مرسولات بیمه شده مفقود شوداداره‌ٔ پست‌مسئول قیمت مقدارمفقود تامیزان مبلغ بیمه شده می‌باشد .

مادهٔچهل‌ودوم-درصورتیکه تمام یاجزئی ازیك امانت بیمه نشده مفقود شود یااینکه تمام یاجزئی از محتوی‌آن خراب وضایع‌گردد ادارهٔ پست متعهد وملتزم است که درازای هریك من‌مال‌التجاره مفقود یاضایع شده مبلغ پانزده قران بعنوان غرامت بصاحب امانت کارسازی نماید برحسب قاعده مطالبه این غرامت باید توسط فرستنده از پستخانه یامرکز ایالتی پستخانه بشودکه درآنجا امانت تحویل داده شده است ولی گیرندهٔ امانت هم میتواند مطالبه جبران ضرر را از پستخانه مقصد یا مرکز ایالتی آن بنماید مشروط براینکه از فرستنده یك اجازه‌نامه در دست داشته باشد همینکه مبلغ بیمه شده بـا غرامت معینه در این ماده بصاحب امانت اداء شد تمـام حقوق مشارالیه از این بابت بادارهٔ پست تعلق خواهد گرفت صاحب امانت قبل‌از وصول وجه غرامت مجبور است ادارهٔ پست را از جنس محتوی امانت مفقوده مستحضر بدارد و حتی‌الامکان بواسطه اطلاعات شخصی موجبات تسهیل تفحص و تجسس آنرا فراهم‌آورد .

تبصره - چنانچه صاحب مال برای امانت بیمه نشده مفقوده راضی نشدکه یك من پانزده قران غرامت دریافت دارد باید تأمل نمایدتا امانت مفقوده پیدا شوددراین حالت دیگرحق مطالبه غرامت نخواهد داشت .

مادهٔچهل‌وسوم - بعلاوه غرامت‌های مذکوره درفصل(۴۱)و(۴۲) ادارهٔ پست کرایهٔ راهم‌که برای‌امانات مفقوده دریافت‌کرده‌است بفرستنده مستردمیدارد درصورت فقدان یـك شیئی سفارشی ادارهٔ پست ملتزم استکه بفرستنده یـا گیرندهٔ آن غرامت ذیل را بپردازد :

اولا - مبلغ بیست و پنجقران برای مرسولات سفارشی داخله .

ثانیاً ـ غرامتی که درقراردادهای بین‌المللی تعیین شده‌است درصورتی‌که مرسول سفارشی راجع بمبادله بین‌المللی باشد .

مادهٔچهل‌وچهارم ـ درمواقع ذیل‌ادارهٔ پست مسئولیتهای مذکوره درمواد۴۰ و۴۱ و۴۲ و۴۳ را بعهده نمیگیرد :

اولا ـ در صورتی‌که امانت بیمه شده مفقود یا معیوب شود و قبل از پرداخت وجه غرامت ادارهٔ پست دریکی از محاکم رسمی تا مدت یکسال ثابت نمایدکه قیمت امانت بیمه شده بیش از قیمت حقیقی آن اظهار شده است .

ثانیاً ـ درصورتیکه ادارهٔ پست حمل اشیائیرا بعهده بگیردکه موافق مسطورات مـادهٔ هفتم مجبور بقبول آن نباشد و در اینصورت خـود را مخصوصاً از مسئولیت خارج نماید .

ثالثاً ـ درصورتیکه علت فقدان یاتضییع مرسولات وقایع جنگی‌وشورش داخله مملکت ویا انقلابی باشدکه رفع آن ازعهدهٔ حکومت محلی خارج است ولی مطالبه کننده همیشه حق خواهد داشتکه درباب اثبات موقع اضطراری بودن‌که استدلال‌بآن میشود دلائل لازمه را بخواهد .

رابعاً ـ درصورتی‌که برق یا خسف یا سیل مورث فقدان یـا تضییع مرسولات شده باشد .

خامساً ـ درصورتی‌که علت فقدان یا تضییع مرسولات محتویات آنها ویا خود آنها ویا غفلت فرستنده باشد .

سادساً ـ درصورتی‌که درموقع تحویل‌دادن‌مرسوله بگیرنده‌آثاردست خوردگی از لفاف خـارجی آن دیده نشود و وزن آنهم بـا وزن زمان تحویل موافقت نماید ولیکن درصورتیکه فرستنده در زمـان ارسال محتویات مرسوله خود را روی مرسوله یـا روی ورقهٔ که بهمراهی آن فرستاده میشود بنویسد و دفتر پست فـرستنده صحت

آنرا امضاءکند ولو اینکه عیبی روی لفاف خارجی مرئی نشود و وزن آنهم با وزن زمان تسلیم موافقت نماید ادارهٔ پست مسئول کسری یا معایب دیگر آن خواهد بود بجهت خسارات غیر مستقیم و عاید نشدن منافع متصوره ادارهٔ پست مسئولیت بعهده نخواهد گرفت .

مادهٔ چهل و پنجم - درصورتی‌که دفتر تأدیه بروات پستی بقدر کفایت وجه در صندوقش موجود نباشد و تأخیر در تأدیه بروات حاصل شود تا زمانی‌که این تأخیر از حدود معینه در نظامنامهٔ مخصوصی‌که در ظهر بروات پستی طبع میشود تجاوز نکرده است ادارهٔ پست غرامتی برای تأخیرتأدیه نخواهد داد .

مادهٔ چهل وششم - ادارهٔ پست بجهت اموریکه باوسپرده شده است مسئولیت بعهده نمیگیرد مگر بآن مقداری‌که در فصول ۴۰ و ۴۱ و ۴۲و۴۳ و ۴۵ این قانون تصریح شده است ولی در خصوص‌حمل مسافرین و بنهٔ آنها مسئولیت‌ادارهٔپست‌بموجب نظامنامهٔ مخصوصی‌معین‌خواهد شد .

مادهٔچهل و هفتم -تمام حقوق وغراماتی‌که راجع بمرسولات داخله بداخله است باید درظرف یکسال که ابتداء آن روز تحویل امانات‌ومرسولات به‌پستخانه‌است مطالبه شود پس‌از انقضاء یکسال صاحبان آنها حق مطالبه نخواهند داشت .

مادهٔ چهل‌و هشتم - دعاوی ومطالبات‌حقوق راجعه به‌پست در محکمه‌های قضاوت‌متعارفه‌فیصل‌داده‌خواهدشد .

مادهٔچهل‌و نهم - ژاندارمری وحکام‌ولایات‌ورؤسای قراسورانها وبطورکلی تمام مستخدمین که ازطرف وزارت داخله اجازه دارند درحدود اختیاری‌که به‌آنها داده شده است مأمورحفظ امنیت‌شوارع‌پستی درقلمرو خود هستند هرگاه دربین‌راه غلامان پست دچار سارقین شده و اشیاء پست توسط مردمان‌خارج‌از اداره‌سرقت یا

غصب وغارت‌شود حکام و رؤسای ژاندارم وقراسورانها اقدامات لازمه برای تعقیب مرتکبین وسارقین بعمل خواهند آورد .

فصل چهارم

مجازات وعقوبات

مادهٔ پنجاهم ـ هرگاه یکی ازاجزاء پست مندرجات ویا وجود پاکتها ویا کارت های پستی وسایر مرسولاتی راکه بهپستخانه سپرده میشود فاش وآشکار نماید مگر درمواقعیکه قانون آنهارا مجبور میکند یاآنکه یکی ازآنها را ازمیان ببرداز خدمت پستی خلع خواهد شد ومادام الحیات درهیچ یك‌ازدوائر وادارات دولتی پذیرفته نخواهد شد .

مادهٔ پنجاه و یکم ـ مأمورین عدلیه‌که دارای اجازه‌هستند ومستخدمین‌ادارهٔ پست‌که دارای مناصب دولتی هستند درمقام تجسس و تفتیش برآمده تخلفاتی راکه برخلاف این قانون واقع‌شده بثبوت میرسانند اشخاص مذکوره مجازند تحقیقاتی‌راکه در مقام‌شدت لزوم برای کشف مخالفت های با این قانون لازم است نسبت بمتصدیان حمل ونقل بنماید ومرسولاتی راکه برخلاف مندرجات این قانون‌اشخاص حامل‌واقع شده‌اند ضبط نمایند دراینصورت ضبط و توقیف باید بلافاصله صورت مجلس بامضای عدهٔ‌که لااقل سه نفر باشند نوشته شودکه درآن صورت اشیاء مضبوطه وعنوان آنها ذکره شده باشد صورت مجلس بانضمام اشیاء ضبط شده بنزدیکترین پستخانه ارسال میشود تاآنکه بمحل مقصد فرستاده شود و دو برابر حقوق پستی بدون جرائمی‌که بشخص مخالف تعلق میگیرد ازگیرنده دریافت‌گردد مستخدمین ادارهٔگمرك وتذکره نیز درآنچه راجع بمادهٔ دوم وچهارم است دارای همین وظائف هستند در صورتیکه ادارهٔ پست سوءظن حاصل نمایدکه پاکتی محتوی وجوه یا اشیائی استکه حملش

برخلاف این قانون است یادر صورتیکه پاکت ازخارجه باشد سوء ظن حاصل نماید که‌حاوی اشیائی است‌که حقوق‌گمرك برآن تعلق میگیرد حق دارد افتتاح پاکت را بخواهد بازکردن این‌قسم پاکتها وضبط آنها درمورد لزوم درحضور فرستنده یاگیرنده خواهد شد واگر مشارالیه ازحضور باداره امتناع‌کرد یابعلت دیگر حاضر نشدتفتیش وضبط درصورت لزوم درغیاب اوخواهدگردید ترتیبات مذکوره بسایر مرسولات غیراز پاکت تعلق نخواهدگرفت .

مادهٔ پنجاه ودوم – هرگاه‌کسی برخلاف مسطورات‌مواد ۲ و۴ و۵ رفتار نماید ازیك روز الی یك ماه حبس خواهد شددر صورت تکرار تقصیر مجازات ممکن است بدوماه بالغ شود .

مادهٔ پنجاه وسوم – هرگاه‌کسی تمبر باطله یاسایر اوراق قیمتی باطل شده‌را مجدداً استعمال نماید ازشش روز الی یك‌ماه حبس میشود .

مادهٔ‌پنجاه‌وچهارم – فروش واستعمال هرقسم اوراقی‌که به تمبر یا سایراوراق قیمتی پست شباهت داشته باشد اکیداً ممنوع است و هرکس برخلاف این‌ماده رفتار نماید از ده‌روز الی‌یك سال حبس خواهد شد .

مادهٔ‌پنجاه‌وپنجم – اجرای مجازات‌های فوق موقوف بصدور حکم‌رسمی از محاکم عدلیه است .

مادهٔ پنجاه‌وششم – در تمام مواردی که ذکر شد برضایت مقصر وتصویب محکمه ممکن است هریك‌روز حبس بیك تومان تبدیل شود .

مادهٔ‌پنجاه‌وهفتم – دعاوی‌که ادارهٔ پست‌خانه بموجب مواد فوق بمخالفت کنندگان خواهد داشت ممکن است قبل از مراجعه بمحاکم عدلیه مرضیاً بمصالحه فیصله نمایند .

فصل پنجم

اجرای‌قانون

مادهٔ‌پنجاه‌و‌هشتم - این قانون ناسخ تمام فرامین و احکامی است که تا بحال درخصوص اموربستی صادر و وضع گردیده است تعیین تاریخ شروع باجرای این قانون بادولت است و بعلاوه بمحض امکان و درهرصورت بعداز انقضاء کنترا تهای نواب ادارهٔ پست ترتیب حمل مسافرین وبنه‌آنهارا توسط پست‌های مرتب و بادستگاههای پستی فوق‌العاده درطرق بری و بحری مملکت مقرر ومنظم خواهدنمود .

☆ قانون

مالیات‌مستغلات

مصوب ۹ سنبله مطابق ۲۰ شوال ۱۳۳۳ قمری

مادهٔ۱ - برای‌کلیه مستغلات از قبیل دکاکین مغازه‌ها خانه‌های اجارهٔ انبارها و کاروان‌سراهامهمانخانه‌ها یخچالها قهوه‌خانه‌ها میدانها درشهرها و قصبات عمده‌مالیات مستغلات برقرار میشود .

تبصـره - اسامی قصبات عمده که‌مالیات مستغلات به آنها تعلق میگیرد از طرف وزارتین داخله و مالیه معین واعلان خواهدشد .

مادهٔ۲ - مالیات مستغلات مذکوره درمادهٔ (۱) از قرارصدی پنج‌عایدات مطلق سالیانه تعیین میشود .

مادهٔ۳ - عایدی هریك از مستغلات مذکوره درفوق اگر چنانچه در اجاره

---

* بموجب‌قانون ۳۰ آبان۱۳۰۶مالیات صدی‌پنج‌مستغلات شهرها و قصبات مهمه از ابتدای ۱۳۰۷ به‌بلدیه های‌همان‌محل واگذار شده‌است .

باشد از روی اجاره‌نامه مشخص میشود وهرگاه باجاره نرفته باشد اداره مالیه از روی ممیزی تشخیص خواهد داد باین ترتیب‌که آنها را بامستغلات نظیر آن که در همان نواحی و اطراف نزدیك بآن‌واقع شده وتقریباً برای مصرف واحد مهیا شده‌اندسنجیده و ممیزی مینمایند .

مادهٔ۴ – مستغلات ذیل ازدادن مالیات معاف میباشند :

۱ – مستغلات متعلق بدولت .

۲ – حمامها .

تبصره - مستغلات‌مذکوره‌درفقره (۲) مالیات‌هائی‌راکه تاکنون‌میپرداخته‌اند کماکان خواهند پرداخت .

۳–مستغلاتی‌که بلاحاصل وفایده باشد .

۴–خانه‌های مسکونی مادام‌که باجاره نرفته باشند .

۵–خانهٔ‌که قسمتی ازآنرا مالك‌ساکن وقسمت دیگررا باجاره‌داده باشدمشروط براینکه مال‌الاجاره سالیانه ازسی‌تومان تجاوزنکند .

ماده۵– مستغلات جدیدالبناء ومستغلاتی‌که بواسطهٔ حادثه ازقبیل حریق‌زلزله سیل وامثال‌آن محتاج به‌تجدید بنایاتعمیرکلی بشوند ازروز ختم بنا تادو سال ازدادن مالیات مستغلات معاف خواهند بود مشروط براینکه وقوع خرابی وختم بناکتباً باداره مالیه اظهار شود .

مادهٔ۶– هریك ازمستغلات مذکوره‌که بیش‌ازسه ماه‌بلاعایدی‌باشد مالیات‌مدتی که‌بلاعایدی بوده‌است‌باوتخفیف داده میشود .

مادهٔ۷–هرکس‌که مالك مستغلی است و یاحق انتفاع ازآن‌رادارد باید عایدی سالیانهٔ آنرا باداره مالیه محل اظهار نماید ترتیب این اظهاریه و مدت مهلت آن در نظامنامهٔ‌که درمادهٔ (۱۷) این‌قانون مذکوراست معین‌خواهد شد .

مادهٔ ۸- اسامی مالکین ومتولیهای مستغلاتی که مطابق این‌قانون مالیات‌مستغلات بآنها تعلق میگیرد ازطرف خودآنها ومستأجرین‌آن مستغلات باید باداره مالیه اظهار شود درصورت تخلف مسئول خواهند بود .

مادهٔ ۹- درموقعیکه تا یکماه پس‌از انتشار اعلان ادارهٔ مالیه از طرف مالك ویامستأجر مستغلی اظهاریه عایدات مطابق (مــادهٔ ۷) داده نشود ابتدا ازطرف ادارهٔ مالیه‌کتباً اخطار وصورت عایدی خواسته خواهد شدپس ازدوهفته ازتاریخ‌اخطار اگرباز اظهاریه داده‌نشود ویاادارهٔ مالیه صحت آنراتردید نمایدادارهٔ مالیه رأساً اقدام بممیزی وتعیین عایدات‌آن مستغل خواهد نمود .

مادهٔ ۱۰ - در موقع ممیزی عایدات مستغلات باید قبلا بمالك اخطار شود و مشارالیه حق‌خواهد داشت‌که خودیا نماینده‌اش حضور بهمرسانند واین ممیزی‌بتوسط ممیزینی‌که ازطرف ادارهٔ مالیه معین میشود بعمل خواهد آمد .

مادهٔ ۱۱ - نتیجه ممیزی برای مالك ویا نمایندهٔ اوفرستاده میشود ومشارالیه درصورت داشتن اعتراض درظرف سی‌روز ازتاریخ وصول باید اعتراضات خودرا اظهار نماید وپس ازگذشتن این‌مدت ونرسیدن اعتراض آن‌ممیزی قطعی‌خواهد بوددرحینی که‌نتیجه ممیزی‌برای مالك فرستاده میشود مدلول این‌ماده ومادهٔ (۱۲) باید بمشارالیه اعلام‌گردد .

مادهٔ ۱۲ - درصورتیکه از طرف مالك‌یامتولی‌به‌نتیجه ممیزی اعتراضی باشد باید اعتراضات ودلایل آن باکمال وضوح اظهــار شودپس از رسیدن این اعتراضات بدون تأخیر یکنفر ممیز ازطرف ادارهٔ مالیه ویکنفر ممیز ازطرف مالك ویکنفر از طرف حکومت محل معین شده تجدید ممیزی‌خواهند نمود ورأی آنها قطعی خواهد بود - بورقه اعتراضیه دوقران تمبر الصاق میشود .

مادهٔ ۱۳ - پس ازآنکه میزان مالیات مستغلی مطابق ممیزی معین‌گردید تــا

ممیزی ثانوی همان مالیات برقرار خواهد بود ولی درمواقعی که سه‌عشر برعایدی مستغل افزوده شده و یا کسر شود باید ممیزی جدید بعمل آید ودرهر دو مورد باید ازطرف مالك باداره مالیه اخطار شده باشد ولی درفقره اولی خود اداره مالیه رأساً میتواند تجدید ممیزی نماید .

مادهٔ ۱۴ ـ پرداخت مالیات مستغل وحقوق تمبر و جرائمی‌که در نظامنامه معین خواهد شد بعهدهٔ مالك و یاکسی که حق انتفاع از آنرا دارد خواهد بود و در صورت استنکاف مالك از اداء مالیات اداره مالیه میتواند معادل مالیات را ازمستأجر ازبابت وجه اجاره دریافت نموده قبض مالیاتی بدهد در اینصورت مالك مجبور است که قبوض رسمی ادارهٔ مالیه را درعوض مال‌الاجاره قبول نماید .

مادهٔ ۱۵ ـ مالکین مستغلات‌که‌اسم‌آنان بسمت مالکیت دردفاترمالیه ثبت‌است مسئول‌مالیات ملك خود هستند ودرموقع فروش‌وانتقال‌عین‌آن ملك بمالك‌دیگر تاوقتی که قباله انتقالیه و یا اظهارنامه بادارهٔ مالیه ارائه‌نشود این‌مسئولیت مرتفع نخواهدشد همچنین درصورتی‌که فروش‌وانتقال درشش‌برج‌آخرسال بعمل‌آمده‌باشد مسئول‌مالیات تاآخرآن‌سال مالك‌اولی‌خواهدبود .

مادهٔ ۱۶ ـ مالیاتی که تاکنون بعنوان مالیات مستغلات دریافت می‌شده است پس‌ازاجراء این‌قانون منسوخ ومطابق‌این‌قانون مالیات اخذخواهدشد .

مادهٔ ۱۷ ـ نظامنامهٔ ترتیب‌اجراء این‌قانون را وزیرمالیه تهیه‌نموده وبموجب فرمان‌همایونی بموقع اجراءگذاشته میشود .

مادهٔ ۱۸ ـ این قانون دوماه پس‌از تصویب مجلس شورای ملی ورسیدن بصحه همایونی بموقع اجراءگذارده خواهد شد .

قانون

مالیات دخانیات *

مصوب ۶ میزان مطابق ۱۸ ذیقعده ۱۳۳۳ قمری

مادهٔ۱ ـ براقسام توتون و تنباکو که درخاک ایران بعمل آمده باشد مالیات دخانیات برقرار میشود .

مادهٔ۲ ـ مالیات دخانیات مذکوره در مادهٔ اول که ازعوارض غیر مستقیم است از قرار صدی سی از قیمت دریافت خواهد شد درصورتی که در تعیین قیمت تنباکو و توتون مابین مالیات بده و مأمورین مالیه اختلافی حاصل شود صدی سی از عین جنس دریافت خواهد شد مالیات مقرره نسبت بتوتون سیگار از قرار صدی بیست است .

مادهٔ۳ ـ دولت میتواند درصورت اقتضاء توتون وتنباکوی ساخته یا نساخته که حمل بخارجه میشود ازمالیات دخانیات معاف بدارد .

مادهٔ۴ ـ هرکس هرمقدارتوتون وتنباکو بطورقاچاق یا بهر نحودیگرازادای مالیات بگریزاند عین جنس ضبط خواهدشد .

مادهٔ۵ ـ مالیات دخانیات مذکوره دراین قانون مستقیماً از زارع اخذ نخواهد شد .

مادهٔ۶ ـ برای اجرای مواد مذکوره فوق وزیر مالیه کمیسیونی از اشخاص بصیر با اطلاع تشکیل داده نظامنامهٔ که مستلزم حسن اداره و سهولت جریان امور مالیات دخانیات و آسایش عامه است تهیه نموده پس از تصویب کمیسیون قوانین

* این قانون بموجب قانون (اصلاح قانون مالیات دخانیات) مصوب ۲۷ حوت ۱۳۰۳ شمسی **(دوره پنجم تقنینیه)** ملغی شده است .

مالیه مجلس شورای ملی و رسیدن بصحه همایونی بموقع اجراگذارده خواهدشد .

قانون

اصلاح ماده دوم قانون تحدید تریاك

مصوب ۹ میزان مطابق ۲۱ ذی‌قعده ۱۳۳۳ قمری

مادهٔ واحده – از پانزدهم میزان توشقان ئیل ۱۳۳۳ مبلغ سه شاهی که‌مطابق مادهٔ (۲) قانون تحدید تریاك مصوبهٔ ۱۲ ربیع‌الاول ۱۳۲۹ برای هریك مثقال سوخته بکسانی‌که سوخته‌را بمأمورین‌مالیه تسلیم‌نمایند بعنوان‌حق‌الزحمه داده میشود تبدیل بیکشاهی میگردد .

قانون

فروش رحبه و غبیرا

مصوب ۹ میزان مطابق ۲۱ ذی‌قعده ۱۳۳۳قمری

مادهٔ واحده – وزارت مالیه مجاز است شش دانك قریه رحبه و دو دانك از قریه غبیرا خالصجات واقعه درکرمان‌رادرمقابل چهارهزارتومان به‌متصرفین حالیه‌آن واگذار نماید .

قانون

تعمیر مقبره نادرشاه

مصوب ۹ میزان مطابق ۲۱ ذی‌قعده ۱۳۳۲قمری

مادهٔ۱ – دوعشر از عایدات مالیات نواقل شهر مشهد برای خریداری اراضی

اطراف قبر نادر شاه و تعمیر مقبره تخصیص میشود ـ مقدار اراضی مزبوره ازسه هزار ذرع متجاوز نخواهد بود .

مادهٔ۲ ـ اداره مالیه خراسان عایدات مزبوره را از اول برج عقرب هذه‌السنه در تحت حساب مخصوص نگاه داشته بمصرف دیگری نخواهد رسانید .

مادهٔ۳ ـ مدت تخصیص عایدات مزبوره تا موقع اتمام خریداری اراضی و تعمیر خود مقبره است پس از آن ماهیانه مبلغ پنجاه تومان ازمحل نواقل برای حفاظت و مراقبت مقبره نادری تأدیه‌خواهدشد .

مادهٔ۴ ـ دولت مکلف است موقوفات مقبره نادر شاه را مطابق وقف نامه استرداد نموده و عایدات آن را در تحت نظارت خود به مصارف مقبره و مدرسه که بنام نادر شاه تأسیس خواهد شد برساند ـ مبلغی که از عایدات نواقل برای تعمیر و مصارف مقبره خرج شده باشد پس از استرداد موقوفات مزبوره از عایدات آن‌مسترد خواهد شد .

مادهٔ۵ ـ بازدید مخارج تعمیر و نظارت در خرج آن توسط هیئتی مرکب از والی خراسان و متولی‌باشی آستانه مقدسه وپیشکار مالیه خراسان و نمایندهٔ وزارت فوائد عامه ورئیس بلدیه بعمل خواهد آمد .

مادهٔ۶ ـ مأمور اجرای این قانون وزیر مالیه و وزیر فوایدعامه خواهند بود.

قانون

سرباز گیری *

مصوب ۹ عقرب مطابق ۲۳ ذی‌حجه ۱۳۳۳قمری

مادهٔ اول ـ اساس قشون‌گیری دولت ایران به طرز بنیچه (خدمت اجباری خصوصی) است .

* بموجب قانون خدمت نظام اجباری مصوب ۱۶ خرداد ۱۳۰۴ شمسی (دوره پنجم تقنینیه) درنقاطی که قانون مزبوراجرا شده قانون سربازگیری بنیچه لغوومنسوخ است .

مادهٔ دوم ـ افواج پیاده و دستجات سواره و توپخانه حتی‌الامکان از بلوکات و ایلاتی‌که تاکنون مطابق بنیچه قشون میداده‌اند گرفته میشود .

مادهٔ سوم ـ ایلات و محلهای سوار بده کما فی‌السابق مکلف به دادن اسب سوار میباشند مگر مواردیکه وزارت جنگ مطابق نظامنامهٔ قشون‌گیری آنهارا معاف نماید .

مادهٔ چهارم ـ کلیه عدهٔ نفرات قشون بنیچه‌محلی فعلا صد هزار نفرخواهد بود به این ترتیب که پس از تعیین عدهٔ پادار محلهای قشون بده حالیه محل‌کسر صد هزار نفر را از نقاط آباد دیگر معین نموده و بموجب لایحه مخصوص بمجلس شورای ملی پیشنهاد خواهد نمود .

مادهٔ پنجم ـ کلیه افراد قشونی که داخل خدمت میشوند با رعایت مواد نظامنامهٔقشون‌گیری باید دارای شرایط ذیل باشند :

۱ـ تابعیت ایران .

۲ـ مسلمانی .

۳ ـ نداشتن‌سن کمتراز بیست‌وزیاده از سی‌سال .

۴ ـ صحت مزاج و کامل‌الخلقه بودن .

مادهٔ ششم ـ کلیه افراد بنیچه تا درجه شمشیر بند در سن‌چهل‌وپنج سالگی از خدمت صف معافند .

مادهٔ هفتم ـ احضار و مرخصی افراد بنیچه برای صنوف مختلفهٔ نظامی با تشخیص وزارت جنگ بحکم وزیر جنگ است .

مادهٔ هشتم ـ مدت خدمت افراد قشونی دفعتاً نباید متجاوز ازدوسال باشد .

مادهٔ نهم - تعیین افراد قشونی هر محلی مطابق بنیچه به عمل خواهد آمد به این ترتیب که مأمورین سربازگیری اشخاص پادار محل‌راکه دارای‌شرائط‌سربازی

موافق ماده پنج باشند حاضر مینمایند هرگاه عدهٔ ایشان مساوی عدهٔ لازمه است تمام آن افراد مکلف به دخول در خدمت نظامی خواهند بود واگر عدهٔ ایشان بیشتر باشد عدهٔلازمه باقرعه معین خواهدشد .

مادهٔدهمـدرصورت خرابی وعدم‌استعداد یکی ازمحل‌های قشون بده‌که خرابی وعدم‌استعدادآن راوزارت مالیه نیز تصدیق نموده‌باشد وزارت‌جنگ می‌تواندمحل‌مزبور راازدادن‌کلیه یاقسمتی از عدهٔ بنیچه معاف نموده ازمحل‌های مربوط همان حوزه‌که استعداد داشته‌باشند باموافقت وزارت‌مالیه‌عوض بگیرد .

مادهٔ یازدهمـمحل‌هائیکه مطابق‌فرامین ویااحکام ازدادن نفرات قشونی معاف شده‌اند درصورتیکه مطابق مادهٔدهم معافیت‌آنها تصدیق نشود ازمعافیت محروم ومکلف بدادن قشون‌خواهند بودو درصورتی‌که درعوض‌آن تخفیفات تحمیلات‌مالیاتی به محل شده‌باشدآن تحمیلات نیز منسوخ خواهدبود .

مادهٔدوازدهم ـبهریك از نفرات ودستجات قشونی مطابق میزانی‌که دربودجهٔ وزارت جنگ ازتصویب مجلس‌شورای ملی‌خواهدگذشت حقوق محلی‌داده‌میشود .

مادهٔ سیزدهمـ حقوق محلی افواج و دستجاتی‌که حاضر خدمت هستند برای مدتی‌که تحت‌سلاح میباشند ازحقوق‌ایام خدمت آنهاکسر خواهدشد .

مادهٔ چهاردهمـافرادقشون اعم‌ازحاضر خدمت ومرخص‌خانه ازمالیات سرانه معاف وعوارض ازاسب‌سوار نظام مطالبه نخواهدشد .

مادهٔ پانزدهمـ خانواری (مستمری) یا تخفیف محلی را موافق معمول سابق مالکین و رعایا وایلات مطابق دستور وزارت جنگ به آحاد و افراد قشون مستقیماً تأدیه خواهدکرد .

مادهٔشانزدهمـخرج سفرتابین درموقع حاضر شدن در سرخدمت‌که موسوم به کمك خرج‌است‌کمافی‌السابق برعهدهٔ مالکین واهالی محل‌است‌به‌این ترتیب که‌ازمحل

سکونت تابین‌تامرکز اجتماع فوج یادسته‌سوار وتوپچی که وزارت‌جنگ تعیین‌مینماید هرمنزلی دوقران به‌تابین پیاده وتوپچی وچهارقران بسوارتأدیه نمایندولی افواجی‌که خانواری ندارندکمافی‌السابق درموقع‌حرکت‌کمك ومعاونت معمول‌راازصاحبان بنیچه دریافت مینمایند .

مادهٔ هفدهم- نظامنامه‌های‌راجع باین قانون راوزیر جنگ تهیه‌کرده‌بموجب فرمان اعلیحضرت همایونی بموقع اجرامیگذارد .

مادهٔ هیجدهم- وزیرجنگ مأموراجرای این‌قانون‌است .

قانون

محاکم‌تجارت*

مصوب کمیسیون قوانین عدلیه مورخ ۲۴ شعبان۱۳۳۳قمری

فصل اول

در تشکیل محاکم‌تجارت

مادهٔ۱- تعیین عدهٔ محاکم صلحیه وابتدائی تجارت در نقاطی‌که ازحیث توسعه امور تجاری قابل محاکم مزبوره میباشد پس از تصویب وزارت عدلیه بموجب فرمان دولتی خواهد بود .

مادهٔ۲- حوزهٔ هریك از محاکم صلحیه و ابتدائی تجارت همان حوزهٔ محکمه صلحیه وابتدائی حقوقی است‌که آن محکمه تجارت در حوزهٔ محکمه مزبوره تشکیل میشود- وهرگاه چندمحکمه تجارت درحوزهٔ یك‌محکمه حقوق لازم‌باشد برای‌هریك ازمحاکم مزبوره‌یك حوزه‌مخصوصی بتصویب وزارت‌عدلیه معین‌میشود .

* این‌قانون بموجب‌قانون مصوب۳تیرماه۱۳۰۹ نسخ‌شده‌است .

مادهٔ ۳ ـ هریك از محاکم صلحیه وبدایت تجارت‌درتحت ریاست یك نفر رئیس تشکیل می‌یابد ودرمحکمه بدایت رئیس مزبوردرصورت تعدداطاق‌های محکمه بقدر لزوم معاون خواهد داشت ـ رئیس محکمه ریاست یکی از اطاق‌ها ومعاونین ریاست اطاقهای دیگر را در عهده میدارند ـ اطاقی که رئیس در آن ریاست مینماید اطاق اول نامیده میشود رئیس در صورت لزوم ریاست هر یك از اطاقهای دیگر را که بخواهد مینماید .

مادهٔ ۴ ـ درهر یك ازمحاکم صلحیه وبدایت غیراز رئیس دونفر عضوودر محکمه بدایت یك نفرعضو علی‌البدل میباشد .

مادهٔ ۵ ـ محکمه صلحیه تجارت‌درتحت‌ریاست یك نفرامین صلح که ازطرف‌دولت معین میشود تشکیل می‌یابد درهر محکمه دو نفر عضو میباشند اعضاء محکمه صلحیه تجارتی مثل‌اعضاء محاکم ابتدائی تجارت‌انتخاب‌میشوند .

مادهٔ ۶ ـ درهرمحکمه تجارت یك‌دفترخانه مقرراست‌که درتحت‌مدیری دفتردار محکمه میباشد دفتردارمزبور بعدهٔ‌اطاقهای محکمه تجارت تقریرنویس وبقدر حاجت ثبات وضباط خواهدداشت .

مادهٔ ۷ ـ شرایط و اوصاف رؤسای محاکم تجارت ومعاونین آنان و دفتردارها و تقریرنویسها بطوری است‌که درقانون تشکیلات عدلیه‌برای رؤساومعاونین‌ودفتردارهاو تقریرنویس‌های محاکم ابتدائی مقرراست .

مادهٔ ۸ ـ رؤسای محاکم تجارت و معاونین آنان موافق قانون تشکیلات عدلیه ازطرف دولت معین میشوند .

مادهٔ ۹ ـ اعضاء محاکم تجارت ازطرف تجار موافق موادآتیه انتخاب میشوند .

مادهٔ ۱۰ ـ رؤسای تجارت‌خانه‌ها وتجاریکه از حیث امانت و دیانت وترتیب و نظم امور تجارتی خود و عقل اقتصادی معروف و دارای دستك و دفتر منظم

می‌باشند اعضاء محکمه تجارت حوزهٔ خود را مطابق مواد آتیه و نظام‌نامه مخصوص انتخاب میکنند .

مادهٔ ۱۱ ـ انتخاب کنندگان علاوه بر اوصاف قبل باید دارای شرایط ذیل باشند :

۱ـ تابعیت ایران (۲) سن لااقل بیست‌وپنج سال (۳) عدم ورشکستگی بتقصیر یا تزویر (۴) عدم محکومیت بارتکاب جنحه وجنایت (۵) عدم اخراج ازخدمت‌دولت به‌علت محکومیت (۶) نبودن درتحت قیمومت .

مادهٔ ۱۲ ـ انتخاب مزبوره درتحت نظر رئیس محکمه استیناف و اگر نباشد درتحت نظررئیس محکمه ابتدائی آن حوزه بعمل می‌آید .

مادهٔ ۱۳ ـ اعضاء محکمه تجارت باید دارای همان شرایطی باشند که برای اعضاء محاکم حقوقی مقرر است ـ علاوه بر صفاتی که در انتخاب کنندگان شرط شده سن آنان باید کمتر از سی سال نباشد و از حیث معلومات باید از قوانین و عادات تجارتی تا اندازهٔ که معمول مملکت است وهمچنین ازاصول محاکمات تجارت مطلع باشند .

مادهٔ ۱۴ ـ انتخاب‌اعضاء محکمه تجارت برأی مخفی وبرای مدت دوسال‌است ولی پس‌ازانقضاء یك‌سال دردورهٔ اول نصف‌ازاعضاء منتخبه بقرعه خارج وبجای آنان اعضاء جدید برای مدت دوسال انتخاب میشوند .

مادهٔ ۱۵ ـ اشخاصیکه بدرستی وظایف خودرا انجام داده‌اند میتوان مجدداً بسمت عضویت انتخاب نمود .

مادهٔ ۱۶ ـ هرگاه عضوی فوت شود یااستعفاء نماید ویاموافق اصول تشکیلات عدلیه‌پس‌ازمحاکمه اخراج‌شود وعضوی‌که درموقع انتخاب پس‌ازاو دارای اکثریت‌بوده

است بجای‌او‌منصوب میشود وعضویت‌او‌فقط برای بقیه‌زمانی‌است‌که ازمدت‌انتخاب‌عضو خارج‌شده یامستعفی یامتوفی باقیمانده است .

مادهٔ ۱۷ ـ جلسهٔ محکمهٔ تجارت وقتی‌قانونی‌محسوب است‌که غیرازرئیس دو نفرازاعضاء حاضر باشند ورأی محکمه‌به‌اکثریت مناط‌اعتباراست ـ درمواردیکه‌عضوی ازحضور درمحکمه معذور باشد عضوعلی‌البدل برای‌نیابت عضوغائب دعوت‌میشود(عضو علی‌البدل ازهمان منتخبین‌تجارخواهد بود) .

مادهٔ ۱۸ ـ اعضای محاکم تجارت‌قبل‌ازمباشرت بشغل‌خودشان قسم‌یادمینمایند که بدرستی وصحت وظایف خودرا انجام‌دهند درصورتی‌که محکمه تجارت درشهری باشدکه محکمه استیناف در آن‌تشکیل‌شده قسم مزبور درمحکمه استیناف واگرنباشد درمحکمه ابتدائی وهرگاه محکمه ابتدائی نیز نباشد درخود محکمه تجارت باحضور رئیس ونظار انتخابات‌بعمل‌میآید ودرهرصورت باید قسمنامه را به‌محکمه استیناف‌آن حوزه بفرستند که اسامی‌اعضاء محکمه تجارت دردفترمخصوص ثبت‌شود ومدعی‌العموم باید درحین‌اتیان بقسم حاضر باشد .

مادهٔ ۱۹ ـ ترتیبات داخلی محاکم تجارت موافق‌قوانینی است‌که برای محاکم حقوقی مقرراست .

مادهٔ ۲۰ ـ محاکم‌تجارت واعضاءآنهادر تحت‌نظارت عالیه‌وزیر ونظامات‌وزارت عدلیه میباشند .

مادهٔ ۲۱ ـ مشاغل اعضاء محاکم‌تجارت مجانی وبلاعوض خواهدبود درصورتی که اعضای محاکم تجارت درتمام یك دوره به‌درستی وامانت وظایف خودراانجام‌دهند به‌پیشنهاد وزارت عدلیه بمقام معاونت افتخاری ریاست شعبه تجارت نایل‌خواهند شد واگردرتمام دو دوره وظایف را به‌نحو مرقوم بجا آورند مقام ریاست شعبه مزبوره را افتخاراً دارا خواهند شد .

مادهٔ ۲۲ ـ ترتیب انتخابات اعضاء محاکم تجارت بموجب نظامنامه جداگانه میباشد .

فصل دوم
در صلاحیت محاکم

مادهٔ ۲۳ ـ محاکم تجارت باموررا جعه بمعاملات تجارتی که طرفین یا یک طرف آن تاجر باشند رسیدگی مینماید (معاملات تجارتی عبارت از نقل وانتقالی است که غرض از آن صرف انتفاع باشد) .

مادهٔ ۲۴ ـ کلیه معاملات تجار معامله تجارتی محسوب است مادامی که خلاف آن محقق نشده باشد .

مادهٔ ۲۵ ـ دعاوی راجعه باموال غیر منقول از صلاحیت محاکم تجارتی خارج است .

مادهٔ ۲۶ ـ کلیه دعاوی راجع بورشکستگی تجارتی از صلاحیت محاکم تجارت است مطابق قانون ورشکسته .

مادهٔ ۲۷ ـ صلاحیت محاکم صلحیه تجارتی درموارد ذیل است :

۱ـ وقتی که اصل مدعا به بیش از دویست وپنجاه تومان نباشد (۲) وقتی که موضوع ادعای متقابل یا ادعای تقاص (تفریقاً از ادعای اصلی) بیش از دویست وپنجاه تومان نباشد (۳) خسارتی که طاری بر دعوای اصلی (تا دویست وپنجاه تومان) میشود بالغ بهر مقدار باشد .

مادهٔ ۲۸ ـ درجاهائیکه محکمه تجارت تشکیل نشده امور راجعه بمحکمه مزبوره در محکمه حقوق رؤیت میشود و محاکم حقوق دراینموارد موافق قوانین و اصول محاکمات تجارتی رسیدگی کرده حکم میدهند .

مادهٔ ۲۹ - دعاوی راجعه بخسارات درصورتیکه اصل دعوا تجارتی باشد بمحکمه تجارت راجع است .

مادهٔ ۳۰ - مدعی میتواند بهریك از محاکم مفصله‌که بخواهد رجوع نماید:(۱) بمحکمه واقعه درمحل اقامت خود بترتیب مقرردرمادهٔ (۱۵) اصول محاکمات حقوقی (۲) بمحکمهٔ‌که مدعاعلیه درحوزهٔ آن اقامت دارد (۳) بمحکمهٔ که درحوزه‌آن تعهد بعمل آمده ومال‌التجاره تسلیم شده (۴) بمحکمهٔ‌که درحوزه‌آن باید وجه تأدیه شود دراین‌دوصورت اخیر نیز باید مادهٔ (۱۵۱) اصول‌محاکمات‌حقوقی‌مراعات شود .

فصل سوم

اصول محاکمات درمحاکم تجارتی

مادهٔ۳۱ - باستثنای قواعدی که‌دراین‌فصل مصرح است سایر قواعد و ترتیبات محاکم تجارتی موافق اصول وقواعدی است‌که برای محاکم‌حقوقی‌مقرر است .

مبحث اول درعرض‌حال

مادهٔ۳۲ - ترتیب دادن عرض حال و سایر قواعد راجعه بآن بنحوی است‌که برای محاکم حقوقی‌مقرراست .

مبحث دوم

در احضار مدعی‌علیه وتأمین‌مدعی‌به

مادهٔ۳۳ - موعداحضار نبایدکمتر از دو روز از تاریخ‌ابلاغ احضارنامه‌باشد ولی درموارد فوری رئیس محکمه میتواند طرفین را برای همان روز یا اولین جلسه آتیه بمحکمه‌احضارکند .

مادهٔ۳۴ - محکمه بتقاضای مدعی برای تأمین مدعابه وحفظ حقوق اودرمورد تضییع و تفریط تقاضای تأمین راپذیرفته وقرار تأمین را صادر میکند ولی مدعی که تأمین‌میخواهد در صورتیکه محکمه اطمینان باعتبار او داشته باشد التزام میسپاردکه درصورت محکومیت خسارت مدعی‌علیه راکه از تأمین حاصل شده بپردازد والاضامن معتبر میدهد یامبلغی معادل مدعابه در صندوق محکمه ودیعه میگذارد باقی شرایط وکیفیات تأمین بطوری است که دراصول محاکمات حقوقی مقرر است .

مادهٔ۳۵ - قرار محکمه درتأمین مدعابه قابل استیناف ودرصورتیکه قرار در غیاب مدعی‌علیه بوده قابل اعتراض است‌عرضحال اعتراض برقرار غیابی بخود محکمه وعرض حال‌استینافی بمحکمه استیناف داده میشود .

مادهٔ۳۶ - دادن عرضحال اعتراض برحکم غیابی یا استینافی از طرف مدعی علیه قرار محکمه تجارت را درباب قبول تأمین مدعابه بتأخیر نمی‌اندازد وقرارمزبور موقتاً قابل اجراء است .

مادهٔ۳۷ - هرگاه از محکمه تجارت غیاباً قرار تأمین مدعابه صادر شده‌وپس ازآن بواسطه اعتراض مدعی‌علیه قرار مزبور موقوف گردیده و یامدعی از قرارثانی (موقوفی قرار تأمین مدعابه) بمحکمه استیناف شکایت‌کند قرارثانی مادام‌که محکمه استیناف آنرا نسخ نکرده بحال خود باقی‌خواهدماند .

مبحث‌سوم

در رسیدگی محکمه

مادهٔ۳۸ - طرفین میتوانند شخصاً در محکمه حاضر شوند یاوکیل بفرستند حدود و ترتیبات‌وکالت بنحوی است‌که در قوانین محاکمات حقوقی‌مقرراست .

مادهٔ ۳۹ ـ هرگاه محکمه تجارت توضیحات شفاهی موکل را لازم بداند میتواند خود موکل را احضار کند و اگر موکل عذر موجه در عدم حضور در محکمه داشته باشد یکی از اعضاء محکمه را با دو نفر شاهد معین مینماید که توضیحات شفاهی موکل را استماع نموده و صورت آنرا کتباً بمحکمه بدهد .

مادهٔ ۴۰ ـ ترتیب محاکمه در محاکم تجارتی اختصاری است .

مبحث چهارم

در دلایل

مادهٔ ۴۱ ـ ترتیب اقامه دلایل و ابراز اسناد کتبی و اعتبار اسناد و تحقیقات راجعه بدلایل موافق مقررات اصول محاکمات حقوقی است و اعتبار دفاتر تجارتی همان است که در قوانین محاکمات حقوقی مندرج است .

مبحث پنجم

در حکم

مادهٔ ۴۲ ـ اتخاذ رأی و صدور حکم بطوری است که برای محاکمات حقوقی مقرر است .

مادهٔ ۴۳ ـ موارد ابلاغ در محاکمات تجارتی از قرار ذیل است :

۱ ـ دعاوی راجعه بدولت و اموال عمومی ۲ ـ در موارد نقض قوانین موافق ماده (۱۳۶) اصول محاکمات حقوقی ۳ ـ در دعاوی متعلقه بصلاحیت محاکم ورد حکام عدلیه ۴ ـ در دعاوی متعلقه بصغیر و مجنون و سفیه که قیم یا ولی خاص دارند ۵ ـ در دعاوی راجعه بافلاس .

مادهٔ ۴۴ ـ احکام محاکم تجارتی کلیتاً قابل اجرای موقت است بشرطی که محکوم له مطابق مقررات اُصول محاکمات حقوقی در اجرای موقت تأمین بدهد .

مادهٔ ۴۵ - قرار محکمه تجارت در باب اجرای موقت قابل اجراء است ولو اینکه محکوم علیه از آن قرار استیناف خواسته باشد - ولی هرگاه محکوم علیه غایب برقرار اجرای موقت در همان محکمه که قرار مزبور را داده است اعتراض نماید تا رسیدگی محکمه باعتراض و صدور قرار جدید اجرای موقت بتأخیر میافتد.

مبحث ششم

در احکام غیابی

مادهٔ ۴۶ - هرگاه مدعی حاضر نشد محکمه عدم حضور او را در صورت مجلس قیدکرده رسیدگی را موقوف مینماید - پس از موقوفی محاکمه مدعی میتواند عرضحال جدید داده اقامه دعوا نماید.

مادهٔ ۴۷ - مدت اعتراض بر حکم غیابی از تاریخ ابلاغ حکم بمحکوم علیه یا باقامتگاه او سه روزه است حق مسافت از محل اقامت مدعی علیه تا محکمه هرچهارفرسخ یکروزاست.

مادهٔ ۴۸ - بعد از وصول اعتراض محکمه طرفین را احضار و مجدداً رسیدگی مینماید، موعد احضار طرفین نباید کمتر از دو روز از روز ابلاغ احضارنامه بطرفین باشد.

مادهٔ ۴۹ - باقی ترتیبات حکم غیابی موافق مقررات قوانین محاکمات حقوقی است.

مبحث هفتم

در اظهارات عارض

مادهٔ ۵۰ - ایراد عدم صلاحیت شخصی با محلی محکمه یا اینکه دعوا راجع

بمدعی‌علیه دیگری است یا همان دعوا با دعوای دیگر که مناسبت تامه با آن دعـوا دارد در محکمه دیگری در تحت رسیدگی است و همچنین ایراد عدم صلاحیت طرف یا وکیل او باید در اول جلسه محکمه قبل از شروع بمحاکمه بعمل آید و الا طرف توجه و اعتنا نخواهد بود ولی ایراد عدم صلاحیت ذاتی محکمه (رجوع بفصل دویم) در هر حالی از احوال پذیرفته است .

مادهٔ ۵۱ - محکمه تجارت درصورت ایراد بدواً قراری در باب قبول یا رد عرضحال داده پس از آن درصورت قبول برسیدگی شروع مینماید - قرارمحکمه در باب رد یا قبول ایراد راجع بصلاحیت قبل‌ازصدور حکم قابل‌استیناف است .

مادهٔ ۵۲ - هرگاه ادعای جعلیت در محکمه تجارت نسبت بهسنـدی بشود و صاحب سند آنرا از عداددلایل‌خارج نکرده استرداد ننماید محکمه امتناع‌ازرسیدگی این امر نموده کار را بمحکمه حقوق رجوع میکنددراین‌صورت‌هرگاه محکمه‌تجارت دعوای جعلیت را به اصل دعوا مربوطه دانست رسیدگی را توقیف کرده منتظرحکم محـکمه حقوق میشود و اگرادعای‌جعلیت را به اصل دعوا مربوطه‌ندانست‌برسیدگی مداومت میدهد .

مادهٔ ۵۳ - هرگاه اظهار بی اطلاعی نسبت بسندی یا تردیدی در صحـت آن بشود محکمه تجارت برحسب اصولی که برای محاکم حقوقی درتطبیق خط و مهر و خواستن عقیده اهل خبره وغیره مقرر است رفتار مینماید .

مادهٔ ۵۴ - تعیین اهل خبره بتراضی طرفین بعمل میآیدولی‌اگر تراضی‌ننمایند یا در انتخاب‌کوتاهی‌کنند محکمه میتواند بعدهٔ طاق خبره معین کند .

مادهٔ ۵۵ - متداعیین میتوانند خبره و مصدقی راکه محکمه معین نموده است با ادله موجه رد نمایند و ایـن رد از روز اعلام بطرفین در ظرف سه روز جـایز خواهد بود .

تبصره – سایر مباحث راجعه بحکم و مصدقین و ترتیب رد مطابق قانون محاکمات حقوقی است .

مبحث هشتم

در استیناف احکام محاکم تجارت

مادهٔ ۵۶ - محاکمهٔ استینافی برای احکام محاکم تجارت موافق قواعد محاکمه اختصاری بعمل میآید .

مادهٔ ۵۷ - محاکم استیناف حق ندارند اجراء احکام محاکم تجارت رادرمواردی که قرار اجراء موقت آن احکام داده شده است بواسطه تقدیم عرضحال استینافی ازحکم یا قرار اجراء موقت بتأخیر بیاندازند وای طرفین را معجلا احضارکرده بقرار اجرای موقت رسیدگی مینمایند .

مادهٔ ۵۸ - مدت اعتراض بر احکام غیابی محکمه استیناف سه روزاست .

مادهٔ ۵۹ – هرگاه محکوم له استینافی ادعای خسارت در محکمه استیناف نماید محکمه مزبوره رسیدگی کرده حکم آنرا میدهد .

مادهٔ ۶۰ – سایر قواعد راجعه بعرضحال استینافی وترتیبات محاکمه درمحکمه استیناف نسبت باحکام محاکم تجارت همان است که برای احکام محاکم حقوقی مقرراست .

مادهٔ ۶۱ مدت استیناف ده روزاست و حق مسافت وسایر ترتیبات راجعه بمدت موافق اصول محاکمات حقوقی است .

مبحث نهم

در تمیز احکام محاکم تجارت

مادهٔ ۶۲ –مدت تقاضای تمیز برای احکام مفصله بترتیب ذیل مقرر می‌شود: ۱-برای

احکام غیابی قابل استیناف محکمه تجارت ازروز انقضاء مدت‌استیناف ده‌روز۲ـ برای احکام حضوری قطعی محاکم‌تجارت ازروزابلاغ حکم بمحکوم علیه‌ده‌روز۳ـ برای‌احکام حضوری قابل‌استیناف محاکم تجارت ازروزانقضاء مدت استیناف ده‌روز۴ـبرای احکام حضوری محکمه استیناف ازروزابلاغ‌آن ده‌روز۵ـ برای احکام‌غیابی محکمه استیناف ازروزانقضاء مدت‌اعتراض ده‌روز .

قواعد تقدیم عرضحال و سایر ترتیبات محاکم تمیزی بنحوی است‌که در اصول محاکمات حقوقی مقرراست .

شماره ترتیب	شرح	مبلغ د	مبلغ ق	مبلغ ت	سالیانه یا ماهیانه	برای‌چه‌مدت	تاریخ‌تصویب
۱	تصویب بودجه‌سه‌ماه وهیجده روزه مجلس از۱۳قوس‌الی آخر حوت بارس‌ئیل‌سنهٔ۱۳۳۳		۷	۲۵۳۷۸		برای‌سه‌ماه‌و هیجده روز	۸ ربیع‌الاول ۱۳۳۳
۲	تصویب‌قانون‌تفریغ بودجهٔ۹ماهه‌تنگوزئیل ۱۳۲۹مجلس‌شورای‌ملی‌ازاول‌حمل‌الی‌آخر برج‌قوس سنه مزبوره	۴۵	۵	۱۰۸۰۹۹		برای نه ماه	۱۰ربیع‌الثانی «
۳	تصویب‌قانون‌تفریغ‌بودجه سه‌ساله‌ایام‌فترت	۹۵	۶	۲۵۷۶۴		برای‌سه‌سال	۱۰ربیع‌الثانی «
۴	تصویب بودجه‌توشقان‌ئیل (۱۳۳۳ـ۱۳۳۴) مجلس‌شورای ملی			۱۴۳۰۰۶		برای یکسال	۲۰شوال «
۵	تصویب‌قانون تفریغ بودجه سه‌ماه وهیجده روزه‌آخرسال بارس‌ئیل‌سنهٔ ۱۳۳۳ مجلس شورای ملی	۲۵	۲	۲۱۸۱۵		برای‌سه‌ماه‌و هیجده روز	۱۴ذیقعده «

دورهٔ سوم قانونگذاری

فهرست

قسمت سوم - تصمیمات و مطالب متفرقه

قسمت سوم

تصمیمات و مطالب متفرقه

پرگرام کابینه آقای مستوفی الممالک *

بسمه تعالی بنا براینکه درحکومتهای شوروی هرهیئت دولتی مکلف است اقدامات و اصلاحاتی راکه برای‌امور ادارات مملکت صلاح میداند باموافقت نظریات اکثریت مجلس مقننه تعقیب و اجرا نماید هیئت حاضره که اساس مشی پلتیك آن در مناسبات داخله وخارجه‌درنطق همایون شاهنشاهی باستحضار مجلس نمایندگان‌رسیده و بحسن تلقی پذیرفته شده است اینك جزئیات پرگرام آتیهٔ خود راکه بارعایت

---

* معرفی وزراء درتاریخ ۵ ربیع‌الثانی ۱۳۳۳ بشرح زیر بعمل‌آمده است :

مستوفی‌الممالك	رئیس‌الوزراء
عین‌الدوله	وزیرداخله
علاءالسلطنه	وزیرمعارف
حاج محتشم‌السلطنه	وزیرمالیه
معاون‌الدوله	وزیرخارجه
صاحب اختیار	وزیرجنگ
مخبرالسلطنه	وزیرعدلیه ـ (نصرت‌الدوله معاون وزارت عدلیه)
شهاب‌الدوله	وزیرپست وتلگراف
مهندس‌الممالك	وزیرتجارت وفوائد عامه

پرگرام در ۱۰ ربیع‌الثانی تقدیم وتنها سه ماده اولیه‌آن درجلسه ۱۵ ربیع‌الثانی تصویب وبعداً کابینه مستعفی شده است .

استعداد فعلی و مقتضیات وقت تهیه نموده‌پیشنهاد مقام مقننه مینماید این‌مسئله واضح است‌که نمایندگان محترم هریك باآرزو وشوق‌کامل تمام وسایل ترقی‌وتعالی وآسایش را برای مملکت و موکلین خود در نظردارند و مایلندکه باتمامت عجله و شتاب نائل بمقاصد مقدسه خود بشوند ـ ولی تصدیق خواهند فرمودکه حصول تمام آن آمال را باتدارك اسباب و وسایل ممکنه باید منتظر بود لهذا پس از امتنان وتشکر از اینکه به‌تأییدات الهی وتوجهات خاصه‌همایونی دولت به تشکیل سومین مجلس‌مقننه‌برطبق آمال خود موفق‌گردید و اینك خود را در مقابل استفاده از مساعدت مجلس مقدس برای اصلاحاتی‌که درنظردارد خوشبختانه می‌بیند بتقدیم‌چندفقره موادممکن‌الحصول ذیل عجالتاًقناعت رفته و امید است‌که در تسریع و تصویب آنها مجلس شورای ملی مساعدت عاجل حاصل فرمایند .

۱ ـ تقدیم لوایح قانونی راجع بمجلس سنا وشورای مملکتی .

۲ ـ نسخ قانون ۲۳ جوزا وپیشنهاد قانون تشکیلات اساسی وزارت‌مالیه .

۳ ـ تعدیل بودجه وگذرانیدن آن ازمجلس‌شورای‌ملی .

۴ ـ تهیه لوایح تکثیر عایدات‌که بعضی‌ازآن حاضر و تقدیم میشود .

۵ ـ تهیه وتقدیم‌لایحه استقراض داخلی بمبلغ ده‌کـرور تومـان برای جبران کسور ومخارج ضروری واصلاحات و تأمینات مملکتی‌که عایدات تدریجی وفا بانجام آن نمینماید .

۶ ـ پیشنهاد لایحه قانونی حقوق تقاعدی .

۷ ـ تقدیم لایحه قانون ممیزی .

۸ ـ احضار یك عده قوای نظامی برای حفظ امنیت ـ عـده مزبوره درضمن تعدیل بودجه باطلاع نمایندگان محترم خواهد رسید ولی فعلا موافق تصمیمی که

هیئت وزراء کرده علاوه برعده موجوده مرکز و ولایات یك عده که کمتر از پنج هزار نفر نباشد درمرکز حاضر خواهد نمود .

۹ ـ تقدیم لایحه تشکیلات اساسی وزارت جنگ .

۱۰ ـ تجدید نظر و اصلاح در ترتیب گرفتن سرباز مطابق بنیچه و تقدیم لایحه آن بمجلس .

۱۱ ـ تشکیل نظمیه بارعایت نظریات بودجه درمراکز ایالات و بعضی ولایات بترتیب نظمیهٔ مرکز .

۱۲ـ حفظ اساس ژاندارمری وتکمیل نواقص آن .

۱۳ـ تجدید نظر درقانون انجمنهای ایالتی وولایتی واصلاح آن بمناسبت مقتضیات مملکت برای تقدیم بمجلس شورای ملی .

۱۴ـ تقدیم لایحه تشکیلات اساسی مرکزی وزارت داخله بمجلس شورای ملی .

۱۵ـ تکمیل قوانین عدلیه بترتیب الاهم فالاهم از حیث احتیاجات امروزی عدلیه ـ نظر بمشاغل مهمه فوریه مجلس شورای ملی و فرط احتیاج عدلیه بقوانین مزبوره کابینه وزراء تقاضا میکند که مجلس مقرر دارد همینکه قوانین موضوعه از کمیسیون عدلیه گذشت بطور موقت در مقام اجرا گذاشته شود چنانکه سابقاً هم در مجلس نظیر این تصمیم بعمل آمده است ـ البته درموقع فراغت از مجلس شورای ملی خواهد گذشت .

۱۶ـ تقدیم لایحه برای تأسیس مدرسه حقوق که بتواند تهیه اعضاء کافی ولایق برای استخدام عدلیه وسایر ادارات بنماید .

۱۷ـ پیشنهاد لایحه قانونی تأسیس دارالمعلمین .

۱۸ـ تأسیس چند مدرسه برای تربیت نسوان که دربودجه پیش بینی شده .

۱۹ــ تهیه لوایح تشکیلات اساسی وزارت فواید عامه و تجارت برای تقدیم بمجلس شورای ملی .

۲۰ــ تقدیم قانون پستی که بامضای دولت رسیده و باید بتصویب مجلس برسد .

۲۱ــ تکمیل نواقص خطوط تلگرافی موجوده وساختن چند رشته سیمهای لازم که در بودجه منظور شده است .

۲۲ــ تهیه قانون تلگرافی برای تقدیم بمجلس شورای ملی .

پرگرام کابینه آقای مشیرالدوله *

مصوب ۱۲ جمادی‌الاولی ۱۳۳۳ قمری

چون بعقیده هیئت وزراء پرگرامی که ازطرف دولت تقدیم مجلس شورای ملی میشود باید شامل اصول اقداماتی باشدکه هیئت دولت در نظردارد وذکر جزئیات امور را در پرگرام غیرلازم میداند علیهذا فقرات ذیل راکه رؤس مسائل ومنظورات هیئت وزراء است بعنوان پرگرام تقدیم مجلس مقدس نموده خاطر نمایندگان محترم رامتوجه میسازدکه درترتیب این پرگرام از ذکر فروع و نیز ازپیشنهاد نمودن اموری که بآمال و آرزو نزدیکتر از حقیقت و عمل است احتراز جسته و ضمناً ذکر چند فقره مطلب

* درتاریخ ۲۷ ربیع‌الثانی کابینه آقای مشیرالدوله بشرح زیر به مجلس شورای ملی معرفی شده است :

آقــای مشیرالدوله رئیس‌الوزراء وتا تعیین وزیرجنگ کارهــای وزارت جنگ بعهده ایشان است .

معاون‌الدوله	وزیرخارجه
مستشارالدوله	وزیرداخله
حکیم‌الملك	وزیرمعارف
ذکاءالملك	وزیرعدلیه
مشارالسلطنه	وزیرمالیه
نصرالملك	وزیرپست وتلگراف وتجارت وفواید عامه

معرفی سردارمقتدر بمعاونت وزارت جنگ ازطرف رئیس‌الوزراء (سلخ ربیع‌الثانی ۱۳۳۳)

را هم که از اصول است از قبیل تأسیس مجلس سنا و شورای مملکتی و نسخ قانون بیست و سوم جوزا غیر لازم دانسته‌اند بواسطه اینکه در جزء پرگرام هیئت وزراء سابق بمجلس مقدس اظهار شده ونمایندگان محترم بتصویب سواد مزبوره نظر خودرا معلوم داشته وهیئت وزراء حاضر هم همان نظر را تعقیب خواهند نمود بلکه یك ماده از آنرا که نسخ قانون بیست و سوم جوزا باشد قبلا بموقع عمل گذاشته‌اند نظر بمقدمات فوق پرگرامی که هیئت حاضره مصمم به‌تعقیب آن میباشند از قراری است که‌ذیلا بنظر نمایندگان محترم میرسد :

سیاست خارجه

اول–حفظ‌ووقایه روابط دوستانه‌بادول‌متحابه ومداومت درمسلك‌بیطرفی موافق نطق اعلیحضرت .

دوم–ازدیاد منابع عایدات موافق لوایحی‌که پیشنهاد خواهد شد.

سوم–تعدیل بودجه .

چهارم–ممیزی مالیاتهای مستقیم تااندازه‌ئیکه وسایل‌موجوده اجازه میدهد .

لایحه تشکیلات وزارت مالیه درکمیسیون قوانین مالیه مطرح مذاکره است وهیئت دولت تعاطی نظرباکمیسیون مذکور مینماید لوایح راجعه بسایر مواد پیشنهاد خواهد شد .

عدلیه

اول– تکمیل قوانین عدلیه و پیشنهاد لوایح قانونی ذیل بمجلس‌شورای‌ملی : (۱)لایحه قانونی تشکیلات محاکم تجارت‌واصول محاکمات تجارتی (۲) لایحه قانون جزاء(۳) لایحه قانون افلاس تجارتی(۴)لایحه قانون بروات .

چون مجلس شورای ملی بواسطه اشتغال فوق‌العاده نخواهد توانست قوانین مزبوره رادرفرصت مطلوبه بگذراند هیئت وزراء درخواست مینماید که پس‌ازگذشتن قوانین مزبوره از کمیسیون‌عدلیه مجلس دولت مجاز باشد که آنهاراپس‌ازآنکه بامضای هیئت وزراء وبصحه ملوکانه رسیدموقتاً بموقع اجراگذارد تازمانی‌که ازتصویب‌مجلس شورای ملی بگذرد .

دوم ـ اصلاحات لازمه درمحاکم عدلیه‌مرکزی وتشکیل محاکم عدلیه در ولایات موافق بودجه‌که وزیرعدلیه بمجلس شورای ملی پیشنهادکرده است .

سوم ـ مطالعه در ترتیب ثبت اسناد و اتخاذ وسائلی‌کـه باعث مزید استحکام معاملات بشود .

نظام

اصلاحات لازمه درنظام موافق لوایح و بودجهٔ‌که بمجلس شورای ملی پیشنهاد خواهد شد .

معارف

اول ـ اصلاحات اساسی در مدارس ابتدائی موجوده : (۱) تأسیس دارالمعلمین ودارالمعلمات (۲) اتخاذ وسایل لازمه برای تهیه‌کتب تدریس ابتدائیه ومتوسطه موافق نقشهٔ‌که وزیرمعارف بمجلس شورای ملی‌پیشنهاد خواهدنمود .

دوم ـ تبدیل چندباب ازمدارس‌ابتدائی موجوده بمدارس‌ابتدائی‌ومتوسطه دولتی وتبدیل مکتب‌خانه‌ها بکلاسهای ابتدائی .

سوم ـ اقدامات لازمه برای اینکـه در مدارس اصول تعلیم از روی پرگرام واحد باشد .

چهارم-تبدیل مدرسه‌سیاسی بمدرسه حقوق وسیاسی برای‌تهیه مستخدمین لایق برای عدلیه وسایردوایر دولتی .

پنجم-دادن اعتبارلازم بتصدیق نامه‌های‌مدارس دولتی بموجب لایحهٔ‌که پیشنهاد خواهدشد .

پست و تلگراف و تجارت و فواید عامه

اول - تقدیم لوایح قانونی ذیل بمجلس شورای ملی راجع : (۱) بدقانون‌پستی (۲) بدتشکیلات اداری تجارت (۳) بشرکتها واطاقهای تجارتی .

دوم - تأسیس اطاق تجارتی در مرکز .

خلاصه تصمیمات و مطالب متفرقه

شماره ترتیب	تتمه تصمیمات و مطالب متفرقه بطور خلاصه	تاریخ تصویب
۱	تصویب خطابه افتتاحیه مجلس‌شورای‌ملی .	۲۶ صفر ۱۳۳۳
۲	تصمیم مجلس شورای ملی راجع بانتخاب‌کمیسیون هفت نفری برای رسیدگی به‌محاسبات‌خزانه‌داری .	۲۴ ربیع‌الاول »
۳	تصمیم مجلس شورای ملی راجع به‌مراجعه نظامنامه داخلی مجلس بکمیسیون‌خاص.	۱۹ربیع‌الثانی »
۴	تصمیم مجلس شورای ملی راجع باجرای موقت بودجه‌های مصوبه کمیسیون بودجه و موقوف الاجرا ماندن بودجه دوائر و اداراتی که جدیداً برای آن بودجه پیشنهاد میشود تا تصویب‌مجلس.	۱۵ رجب »